БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 298 (17.282). ● 31 декабрь 1978 йил, якшанба ● Баҳоси 2 тийин.

БЕШ ЙИЛЛИК МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

ҚУВОНЧЛИ ЗАФАРЛАР

ЗАРБДОР ЙИЛНИНГ УЛКАН ЯКУНЛАРИ

ҲАММАМИЗГА олам-олам қувонч, бахт-иқбол, шодлик келтирган қутлуғ 1978 йилнинг сўнгги олтин зарвароғи ҳам тугаяпти. Юбилей беш йиллигининг зарбдор йили деб ҳақли суратда ном олган хосиятли йил улуғ мамлакатимиз халқлари тақдири ва тарихида буюк бунёдкорлик ишларига тўлиб-тошган йил сифатида нишонланди. Экономика ва маданиятимиз партия XXV съезди белгилаб берган улуғ яратувчилик программаси асосида юксалди. Ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишда катта силжишларга эришилди. Бу ўринда шуни айтиш кифояки, бир йил ичида фан-техника тараққиёти соҳасида кўзда тутилган 350 га яқин тадбир амалга оширилиб, буюмларнинг 200 дан зиёд янги турлари ишлаб чиқарила бошланди. Республикамиз саноатида меҳнат унумдорлиги уч процент ошди. Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари бу йилнинг мислсиз қийин об-ҳаво шароитларида катта жасорат кўрсатдилар. Улар пахта тайёрлашнинг умумий ҳажмини ҳамда деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларини давлатга сотиш юзасидан олинган социалистик мажбуриятларини бажардилар.

Пахтакорларнинг меҳнат ғалабаси зўр ғайрат билан олиб борилган матонатли кураш туфайли қўлга киритилди. Маълумки, бутун йил давомида ғўза ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари табиатнинг мисли кўрилмаган офатларига дуч келди. Жала, дўл, селнинг ҳаддан ташқари кўп ёғиши оқибатида пахта майдонларининг етмиш процентида ғўза қаттиқ шикастланди. 900 минг гектардан ортиқ ердаги чигит қайта-қайта экилди. Тўғри, олдинги йиллари ҳам об-ҳаво деҳқонларни сийламас, табиий офатлар юз бериб турарди. Лекин республика пахтачилиги тарихида бу йилдагидек қийинчилик сира юз бермаган эди.

Ана шундай бир шароитда КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукумати, шахсан пахтакорларнинг қадрдон отахони ўртоқ Леонид Ильич Брежнев республика деҳқонларининг эҳтиёжларига сезгирлик билан диққат-эътибор, ёрдам ва мадад бериб турдилар. Меҳнат аҳлининг қаҳрамонона шижоати ва барча совет халқларининг бебаҳо ёрдами туфайли табиатнинг ҳамма инжиқликлари бартараф этилиб, мўл ҳосил етиштирилди.

Республикамизнинг 5 миллион 510 минг тонналик улкан хирмонини яратишга механизаторлар қўшган ҳисса салмоқли бўлди. Биринчи марта улар 3 миллион 413 минг тонна ёки тайёрланган жами пахтанинг 62 процентини териб бердилар.

Шуни қувонч билан таъкидлаш керакки, 1978 йилда қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларини ривожлантиришда ажойиб ғалабаларга эришилди. Ялпи дон ҳосили биринчи марта 2,5 миллион тоннадан, шу жумладан маккажўхори дони бир миллион тоннадан, шоли ҳосили 413 минг тоннадан ошди. Давлатга бир миллион тонна дон сотилди. Бу эса жами тайёрлаш ҳажмидан бир ярим баравар кўпдир.

Сабзавот, полиз экинлари, картошка, мева ва узумдан мўл ҳосил етиштирилди. Тайёрлов пунктларига планда белгиланганидан 558 минг тонна кўп, яъни 2 миллион 741 минг тонна мева-сабзавот топширилди. Чорвачиликни ривожлантириш суръатлари тобора кучаймоқда. Давлатга гўшт, сут, тухум, жун сотиш юзасидан белгиланган топшириқлар қўшимча топшириқ билан бирга муддатидан илгари ошириб бажарилди.

Республикамизда капитал қурилиш соҳасида катта ҳажмдаги ишлар бажарилганлигини таъкидлаш мароқлидир. Пул билан таъминлашнинг барча манбалари ҳисобига сарфланган капитал маблағ 4,8 миллиард сўмдан ошди. Аҳоли фаровонлиги муттасил юксалмоқда. Бу йил барча манбалар ҳисобига 5,4 миллион квадрат метр уй-жой, 112 минг ўринли мактаб, 34 минг ўринли боғча-ясли, 4,9 минг ўринли касалхона, маданий-маиший хизмат кўрсатувчи кўпгина объектлар фойдаланишга топширилди.

Партия халқ хўжалигини ривожлантириш режаларини тузганида меҳнат аҳлининг ғайрат-шижоатига, коллективларнинг илғор тажрибаларини кенг ёйишга, жамоат ташкилотларининг ташкилотчилик ва сиёсий-оммавий ишларини ана шу вазифаларни бажаришга сафарбар этишига таянади. КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари тўла ва ошириб бажариш учун Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини авж олдириш ҳақидаги қарорлари омманинг ғайрат ва ташаббускорлигини бениҳоя кучайтириб юборди. Ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари бир беш йилликда икки беш йиллик миқдорида план бажариш ташаббусини кўтариб чиқишди. Ҳозир минг-минглаб пешқадам ишчилар ўн биринчи беш йиллик ҳисобига меҳнат қилмоқдалар. Москваликлар ташаббуси асосида В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллиги кунигача беш йиллик планни бажариш учун бутун-бутун коллективлар мусобақалашиб ишламоқда.

КПСС Марказий Комитетининг ўтган ойда бўлиб ўтган ноябрь Пленуми, СССР Олий Советининг ўнинчи сессияси, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг ўн биринчи пленуми ҳамда Ўзбекистон ССР Олий Советининг саккизинчи сессияси зарбдор йилда қилинган ишларга якун ясади, беш йилликнинг тўртинчи йили ва умуман ўнинчи беш йилликнинг қолган йиллари ичида амалга ошириладиган улуғвор вазифаларни белгилаб берди. КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Брежнев ноябрь Пленумида сўзлаган нутқида беш йилликнинг ўтган уч йили мобайнидаги ютуқларимизни кўрсатиб, асосий диққат-эътиборни ҳал этилиши лозим бўлган вазифаларга қаратдилар. Қилинган ишларга ана шу нуқтаи назардан ёндашиладиган бўлса, Янги йил бўсағасида бу йилги сабоқлардан жиддий хулосалар чиқариб олишимиз керак бўлади.

1978 йилнинг яна бир хосиятли белгиси шундан иборатки, мамлакатимизда СССР янги Конституцияси қабул қилингандан кейин биринчи марта мамлакат давлат ҳокимиятининг Олий органи — СССР Олий Советига сайловлар белгиланди. Ҳозир бутун мамлакатимизда меҳнаткашларнинг сайлов олди йиғилишлари бўлиб ўтмоқда. Улар замонамизнинг атоқли партия ва давлат арбоби, тинчлик ва халқлар ўртасида хавфсизлик учун мард курашчи, азиз Леонид Ильич Брежнев бошлиқ КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси аъзоларини энг биринчи номзодлари қилиб кўрсатмоқдалар. Партия билан халқнинг монолит бирлигини намойиш қилувчи бу умумхалқ йиғилишлари меҳнат аҳлининг ғайрат ва шижоатини бениҳоя кучайтириб юбормоқда.

Бутун совет халқи каби республикамиз меҳнаткашлари ҳам қадрдон 1978 йилни яхши кайфият билан, қилинган ишлардан зўр қониқиш ҳосил қилиш билан кузатиб қолмоқдалар. Зарбдор йил коммунистик жамият қуриш ишида зарбдор меҳнат йили бўлиб қолди. Шонли Коммунистик партия раҳбарлигида совет халқи ўз кучига, истиқболига комил ишонч билан қараган ҳолда Янги 1979 йилни зўр хурсандчилик билан кутиб олмоқда.

ВЛКСМ 50 йиллиги номли Андижон трикотаж фабрикасида зарбдор йил топшириқларини муддатидан илгари бажариб, 1979 йил ҳисобига ишлаётган илғорлар жуда кўп. Тўқувчи Ю. Аҳмедова улардан бири. Суратда: Ю. Аҳмедова иш устида.
Р. Ашуров фотоси (ЎзТАГ).

БАҲОР ТАРАДДУДИ

Қамаши райони механизаторлари ғалла экадиган сеялкаларни тахт қилиб қўйдилар. Экиш агрегатларининг ҳаммаси аъло баҳо билан қабул қилиб олинди.

Райондаги ихтисослаштирилган хўжаликлар бу йил ремонт устахоналари моддий-техника базасини анча мустаҳкамладилар. Бу уларга техникани поток-узел методи билан қайта тиклаш имкониятини берди. Бороналар, тракторлар, комбайнларни ремонт қилиш графикда мўлжалланганидан илдам бормоқда. Яқин орада Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш-техника таъминоти давлат комитети бирлашмасида қишлоқ хўжалик машиналарига техникавий хизмат кўрсатадиган станция ишга туширилади. Бу станция техниканинг профилактика ремонти сифатини оширишга ёрдам беради.

* * *

Тўрақўрғон районидаги «Москва» колхозида ремонтчилар иши икки сменада ташкил этилган. Чигит экадиган сеялкалар, пахта териш машиналари ва ғалла комбайнлари қисқа муддатларда ремонт қилиб бўлинди.

Ремонтнинг поток-узел методи жорий этилганлиги механизмларнинг тез суръатлар билан тикланишини таъминлаётир. Хўжалик устахоналари энг янги станоклар ва асбоб-ускуналар билан жиҳозланган. Бу ерда малакали мастерлар ишлаётир, уларнинг ҳар бири турдош ҳунарларни эгаллаб олишган. Колхознинг моҳир усталари кўпгина запас қисмлар ва керакли деталларни ўзлари ясашни ўрганиб олишганки, бу бекор туришни анча камайтирди.

(ЎзТАГ).

ШЎРЧИ ЭЛЕВАТОРИ ИШГА ТУШИРИЛДИ

Сурхондарё областининг Шўрчи районида қурилган биринчи элеватор фойдаланишга қабул қилиб олинди. Унинг минораларига 78 минг тонна дон кетади.

Бу ерда ўрнатилган машина-ускуналар ҳамма технологик ишларни тўла механизациялашга имкон беради. Жумладан, силос минораларидаги доннинг ҳолатини автомат равишда назорат қилиб туриш кўзда тутилган. Элеваторда темир йўл вагонлари юкини туширадиган Ўзбекистонда энг кучли механизм монтаж қилинган. Бу механизм махсус нишаб платформадан иборат бўлиб, 60 тонналик битта вагон юкини бўшатиб олиш учун атиги 10 минут кетади. Одатдаги усулда бу ишга 1,5 соат кетган бўлур эди.

Янги омбор буғдой ва арпадан ташқари шолини ҳам қабул қила олади. Шоли учун махсус минора кўзда тутилган.

Шўрчи элеватори қурилаётган ғалла маҳсулоти комбинати составига киради. Беш йиллик охирига бориб, бир суткада 600 тонна ун тортадиган тегирмонни, ҳар суткада чорва учун неча юз тонна омихта ем тайёрлашга мўлжалланган кучли заводни фойдаланишга топшириш мўлжалланади. Ишлаб чиқариш объектлари билан бир вақтда комбинат ходимлари учун уй-жойлар ҳам қурилмоқда.

(ЎзТАГ).

ЯНГИ ЙИЛГА МЕҲНАТ СОВҒАСИ

Тошкент ёғ-мой комбинати ишчилари 1979 йилни катта меҳнат ютуқлари, яхши кайфият билан қаршиламоқдалар. Аҳил коллектив меҳнаткашларнинг янги йил байрам дастурхони тўкин-сочин бўлиши учун баракали ҳисса қўшди. Комбинат декабрь ойининг 15-кунидан бошлаб йиллик планга қўшимча маҳсулот ишлаб чиқара бошлади. Ёғ-мойчиларнинг пландан ташқари реализация қилган маҳсулотлари 3 миллион 520 минг сўмликни ташкил этди. Бу, 2700 тонна қуюлтирилган пахта ёғи, 2377 тонна маргарин, 43 тонна қадоқланган салат ёғи, 10 тонна майонез демакдир.

Ёғ-мойчиларнинг меҳнат муваффақиятлари шуниси билан характерлики, маҳсулот ишлаб чиқаришнинг бутун ўсишига меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига эришилмоқда.

— Комбинатимиз ҳар бир ишчи ҳисобига маҳсулот тайёрлашда турдош корхоналар орасида юқори натижага эришди, — дейди комбинат директори Абдуфаттоҳ Пўлатов. — Бу кўрсаткич 1977 йилдаги 59 минг сўмдан 63 минг сўмга кўтарилди. Беш йилликнинг тўртинчи йилида уни 68 минг сўмга етказишни мўлжаллаяпмиз.

М. СОЛИҲОВ.

МУНОСИБ НОМЗОДЛАР

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ДЕПУТАТЛИГИГА НОМЗОДЛАР КЎРСАТИЛМОҚДА

Механика заводининг мажлислар залини «Яшасин партия билан халқнинг буюк бузилмас бирлиги!», «Ленинча ички ва ташқи сиёсатни қўллаб-қувватлаймиз ва маъқуллаймиз!», «СССР Олий Советига сайловни меҳнатда янги-янги ютуқлар билан нишонлаймиз!» деган транспарантлар безаб турибди. Москвадаги шу корхонанинг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари 29 декабрь куни сайлов олди йиғилишига байрам кайфиятида келдилар.

Монтажчилар бригадири, цех партия ташкилотининг секретари И. А. Морозова минбарга чиқади.

— Халққа хизмат қилишни ўз ҳаётининг моҳияти деб биладиган кишиларни давлат ҳокимиятининг олий органига депутат қилиб сайлаяпмиз, — деди у. — Замонамизнинг атоқли сиёсий ва давлат арбоби, тинчлик учун оташин курашчи Леонид Ильич Брежнев шундай кишидир.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневни СССР Олий Советининг депутатлигига номзодини кўрсатиш тўғрисидаги таклиф якдиллик билан маъқуллаб кутиб олинди.

Бригадир Н. С. Логачева шу номзодни қизғин қувватлади. У завод ишчиси Г. И Колецкованн ҳам мамлакат давлат ҳокимиятининг олий органига номзод қилиб кўрсатишни таклиф этди.

Йиғилиш қатнашчилари **Леонид Ильич Брежнев** билан **Галина Ивановна Колецкова**ни Москва шаҳар Тимирязев сайлов округидан СССР Олий Совети Иттифоқ Совети депутатлигига номзодлар қилиб кўрсатиш тўғрисида бир овоздан қарор қабул қилди.

Москвадаги 579-ўрта мактаб ходимларининг умумий йиғилиши баланд руҳ билан ўтди.

Йиғилишда сўзга чиққан мактаб партия ташкилотининг секретари Н. В. Власова КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари В. В. Гришинни СССР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатишни таклиф этди.

Мактабнинг илмий мудираси Е. П. Марғазова бу таклифни қувватлаб гапирди. Шу билан бирга у мактаб ўқитувчиси З. В. Кисилевани ҳам СССР Олий Советининг депутатлигига номзод қилиб кўрсатди.

Йиғилиш **Виктор Васильевич Гришин** билан **Зоя Владимировна Кисилева**ни Москва шаҳар Красногвардейский сайлов округидан СССР Олий Совети Иттифоқ Совети депутатлигига номзодлар қилиб кўрсатиш тўғрисида якдиллик билан қарор чиқарди.

Благовещенск электр аппарат заводи Свободний филиалининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари сайлов олди йиғилишининг қатнашчилари йиғувчи-слесарь А. С. Вавасовнинг КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигинни СССР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатиш тўғрисидаги таклифини баланд руҳ билан маъқуллаб кутиб олдилар.

2-цех ишчиси Н. Г. Ланкина шу номзодни қувватлаб, ишчи Л. Н. Контанистовани ҳам давлат ҳокимиятининг олий органига номзод қилиб кўрсатишни таклиф этди.

Станокчи Т. В. Макарова, цех мастери Г. И. Каменюк, комсомол комитетининг секретари Л. Н. Шепелев ва бошқалар бу таклифни қувватлаб чиқдилар. Йиғилиш **Алексей Николаевич Косигин** билан **Людмила Николаевна Контанистова**ни Свободний сайлов округидан СССР Олий Совети Иттифоқ Совети депутатлигига номзодлар қилиб кўрсатиш тўғрисида бир овоздан қарор чиқарди.

Чебоксаридаги «Спецстроймеханизация» трестида сайлов олди йиғилиши тантанали вазиятда ўтди. Темирчи К. В. Коновалов КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари А. П. Кириленкони СССР Олий Советининг депутатлигига номзод қилиб кўрсатишни таклиф этди.

Трест партия комитетининг секретари В. А. Самойленко шу таклифни қувватлагач, трест экскаватор машинисти Г. Г. Воронцов номзодини ҳам айтди. Йиғилишда сўзга чиққанларнинг ҳаммаси айтилган номзодларни қувватлаб гапирдилар. Йиғилиш қатнашчилари **Андрей Павлович Кириленко** билан **Гурий Гурьевич Воронцов**ни Калинин сайлов округидан СССР Олий Совети Миллатлар Совети депутатлигига номзодлар қилиб кўрсатиш тўғрисида бир овоздан қарор қабул қилдилар.

Пенза электрон-ҳисоблаш машиналари заводида ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчиларнинг сайлов олди йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда сўзга чиққан токарь К. П. Уришов КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. У. Черненкони СССР Олий Советининг депутатлигига номзод қилиб кўрсатишни таклиф этди.

Цех бошлиғи С. А. Хлопцев бу таклифни қувватлаб гапирди. У ушбу корхонанинг электр монтажчиси А. В. Масловани ҳам давлат ҳокимиятининг олий органи депутатлигига номзод қилиб кўрсатди.

Йиғилиш **Константин Устинович Черненко** билан **Анна Васильевна Маслова**ни Октябрь сайлов округидан СССР Олий Совети Иттифоқ Советининг депутатлигига номзодлар қилиб кўрсатиш тўғрисида якдиллик билан қарор қабул қилди.

В. И. Ленин номли Кузнецк металлургия комбинатида сайлов олди йиғилишининг қатнашчилари партия комитетининг секретари Е. Ф. Демичев КПСС Марказий Комитетининг Бош Секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневни СССР Олий Советининг депутатлигига номзод қилиб кўрсатиш тўғрисида қилган таклифини гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар.

Сортопрокат цехининг мастери В. М. Семенов шу таклифни қизғин қувватлагач, комбинат сортопрокат цехининг вальцевшчиги, мамлакатнинг фахрий металлурги Н. П. Зайцевни ҳам ҳокимиятнинг олий органи депутатлигига номзод қилиб кўрсатди.

Леонид Ильич Брежнев билан **Николай Прохорович Зайцев**ни Новокузнецк сайлов округидан СССР Олий Совети Иттифоқ Советининг депутатлигига номзодлар қилиб кўрсатиш тўғрисида бир овоздан қарор қабул қилинди.

Новолипецк металлургия заводининг совуқ прокат тайёрлаш цехида сайлов олди йиғилиши бўлди. Иккинчи конвертор цехининг бошлиғи Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Н. Д. Карпов КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономаревни СССР Олий Советининг депутатлигига номзод қилиб кўрсатишни таклиф этди.

Катта вальцовшчик А. Д. Цуканов шу таклифни қувватлаб гапиргач, металл қизитувчи А. Н. Саушкинни ҳам мамлакат давлат ҳокимиятининг олий органи депутатлигига номзод қилиб кўрсатди.

Йиғилишда **Борис Николаевич Пономарев** билан **Анатолий Николаевич Саушкин**ни Липецк сайлов округидан СССР Олий Совети Иттифоқ Совети депутатлигига номзодлар қилиб кўрсатиш тўғрисида якдиллик билан қарор чиқарилди.

С. П. Горбунов номли Қозон авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг юзлаб ишчилари, инженерлари, техниклари, хизматчилари йиғув цехида ўтказиладиган сайлов олди йиғилишига келдилар. Бирлашманинг бош директори В. Е. Копилов КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигинни СССР Олий Советининг депутатлигига номзод қилиб кўрсатишни таклиф этди.

Бирлашманинг токари В. Н. Тарасов бу таклифни қувватлаб чиқди. У фрезерчи Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Г. А. Асхадуллинни ҳам мамлакат давлат ҳокимияти олий органининг депутатлигига номзод қилиб кўрсатди.

Алексей Николаевич Косигин билан **Галимулла Асхадуллович Асхадуллин**ни Киров сайлов округидан СССР Олий Совети Миллатлар Советининг депутатлигига номзодлар қилиб кўрсатиш тўғрисида якдиллик билан қарор қабул қилинди.

Рибинск электр приборлар заводи коллективининг йиғилишида партия комитетининг секретари Г. А. Дунаев ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчилар номидан гапириб, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. П. Кириленкони СССР Олий Советининг депутатлигига номзод қилиб кўрсатишни таклиф этди.

Регулировшчик Г. П. Яковлев бу таклифни қувватлагач, корхонанинг илғор ишчиси, монтажчи М. И. Боднарни ҳам СССР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатди.

Йиғилиш қатнашчилари **Андрей Павлович Кириленко** билан **Маргарита Ивановна Боднар**ни Рибинск сайлов округидан СССР Олий Совети Иттифоқ Совети депутатлигига номзодлар қилиб кўрсатишга қарор қилдилар.

Грознийдаги «Красний молот» машинасозлик заводи коллективининг сайлов олди йиғилишида шу корхона директори Г. К. Веденко СССР Олий Совети депутатлигига КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецовни номзод қилиб кўрсатишни таклиф этди.

Нефть аппаратлари цехининг мастери П. А. Зивилов бу таклифни қувватлаб, шунингдек давлат ҳокимияти олий органи депутатлигига қозончилар бригадасининг бошлиғи Н. Г. Риженковни кўрсатди.

Йиғилиш иштирокчилари Грозний сайлов округидан СССР Олий Совети Иттифоқ Совети депутатлигига **Василий Васильевич Кузнецов** ва **Николай Георгиевич Риженков**ни якдиллик билан номзодликка кўрсатишга қарор қилдилар.

Саратов шаҳридаги механика бирлашмаси коллективининг сайлов олди йиғилишида кўп киши қатнашди. Партия комитетининг секретари В. В. Шмаков КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари М. А. Сусловни СССР Олий Совети депутатлигига номзод этиб кўрсатишни таклиф қилди.

Газ пайвандловчиси А. П. Крестьянинова бу номзодни қувватлаб, илғор ишчи, йиғув-механика цехининг регулировчиги Н. П. Малолеткинани ҳам бирлашма коллективи номидан депутатликка номзод қилиб кўрсатди.

Михаил Андреевич Суслов билан **Нина Павловна Малолеткина**ни Киров сайлов округидан СССР Олий Совети Иттифоқ Совети депутатлигига номзод этиб кўрсатиш тўғрисида бир овоздан қарор қабул қилинади.

Тюмень областидаги «Уренгойгазпромстрой» тресги ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларининг сайлов олди йиғилиши байрам тусини олди. Экскаватор машинисти К. М. Пепеляев КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари,

(Давоми иккинчи бетда).

ДЎСТЛИК МУСТАҲКАМЛАНАВЕРАДИ

Мамлакатда Куба революциясининг 20 йиллигига бағишланган Совет—Куба дўстлиги ойлиги давом этмоқда. Москва, Ленинград, Новосибирск, Кишиневда, бошқа шаҳарларда жамоатчилик йиғилишлари ва дўстлик кечалари бўлиб ўтмоқда. Совет кишилари КПСС билан Куба Компартияси ўртасида, ҳар иккала мамлакат ва унинг халқлари ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик ривожланаётганлигидан мамнун эканликларини билдирмоқдалар. Улар кубалик дўстларини байрам билан қизғин табриклаб, уларга меҳнатда янги ғалабалар тиламоқдалар, социалистик Кубанинг халқлар тинчлиги ва хавфсизлиги ишига қўшаётган ҳиссасига юксак баҳо бермоқдалар.

Совет—Куба дўстлиги жамиятининг коллектив аъзолари бўлган саноат корхоналарида, колхозлар ва ўқув юртларида ҳар иккала мамлакат жамоатчилиги ўртасидаги мустаҳкам алоқаларни кўрсатувчи фотовиставкалар очилди. Бутуниттифоқ ажнабий адабиёт кутубхонасида очилган Куба китоблари ўн кунлиги қардош мамлакатнинг байрамига бағишланди. Куба ёзувчиларининг ижоди бизнинг мамлакатимизда кенг шуҳрат қозонган. Кейинги йилларда СССРда Куба ёзувчиларининг 200 дан кўпроқ асари қарийб етти ярим миллион нусхада босиб чиқарилди. Куба сиёсий ва жамоат арбобларининг асарлари неча марталаб нашр қилинди.

(ТАСС мухбири).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Е. АЙТМУРАТОВГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ЭКОНОМИСТ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Республика партия, совет органларида кўп йил, самарали ишлаганлиги учун ва туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советининг Раиси Ережеп **Айтмуратовга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган экономист» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
И. УСМОНХЎЖАЕВ.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Ҳ. ПУЛАТОВА.

1978 йил 29 декабрь.
Тошкент шаҳри.

ДЕҲҚОН БЎЛСАНГ — ШУДГОР ҚИЛ!

Республика областларида шудгорлашнинг бориши тўғрисида шу йил 30 декабрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — областлар, иккинчи устун — бир кунда шудгорланган майдон, учинчи устун — мавсум бошидан буён (топшириққа нисбатан процент ҳисобида).

ХОРАЗМ	—	176,5
НАМАНГАН	—	110,5
ҚҚАССР	—	108,6
АНДИЖОН	—	100,8
ТОШКЕНТ	2,5	100,0
БУХОРО	4,9	100,0
Фарғона	3,9	98,1
Жиззах	1,9	89,3
Сирдарё	5,1	88,4
Қашқадарё	4,2	83,4
Самарқанд	2,4	71,9
Сурхондарё	4,1	68,4
Республика бўйича	2,8	92,2

Х. БУМИДДИННИ ДАФН ЭТИШ МАРОСИМИ

ЖАЗОИР, 30 декабрь. (ТАСС). Кеча Жазоир халқи ўзининг содиқ фарзанди, Жазоир Халқ Демократик Республикасининг президенти, Революцион Кенгаш Раиси Х. Бумиддин билан видолашди. Мамлакатнинг ҳамма томонидан келган минг-минглаб жазоирликлар Жазоир давлатининг ғоявий илҳомчиси ва раҳбари билан сўнгги марта хайрлашдилар.

Президентни дафн этиш маросимида қатнашиш учун Европа, Осиё, Африка ва Лотин Америкасидаги мамлакатлардан, шу жумладан социалистик мамлакатлардан кўплаб делегациялар Жазоир пойтахтига келишди.

СССР давлат делегациясига КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари В. В Кузнецов бошчилик қилмоқда.

Совет делегацияси аъзолари эрталаб Х. Бумиддиннинг тобути қўйилган халқ Саройи биносига келдилар ва КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин номидан ва СССР давлат делегацияси номидан гулчамбарлар қўйдилар.

Артиллерия тўплари садолари остида марҳумнинг жасади ерга кўмилади. Оғир сукунат дақиқалари бошланади. Жазоир халқи оғир жудолик туйғулари остида ўз президенти билан видолашар экан, у бошлаб берган социализм ва тараққиёт йўлидан бундан кейин ҳам олға бораверамиз, деб ваъда берди.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ТЕРИМ ТАШКИЛОТЧИЛАРИ ҲИКОЯ ҚИЛАДИЛАР

ҚАЛБЛАРГА ЙЎЛ ТОПИБ

Йил бўйи далада меҳнат қилган, республика хирмонига озми-кўпми ҳисса қўшган киши борки, бугун эришилган ғалаба билан фахрланмоқда. Пахтакорларимиз юксак довонга кўтарилдилар. Ғоят мураккаб шароитда она-Ватанга 5 миллион 510 минг тоннадан ортиқ дурдона етказиб бердилар. Партия ташкилотлари меҳнат коллективларида, терим-транспорт отрядларида сиёсий-ташкилотчилик ишларини кучайтириб, ҳар бир меҳнатчи юксак натижаларга эришишини таъминладилар. Қуйида терим ташкилотчиларининг баъзиларига сўз берамиз.

МУСОБАҚА САМАРАСИ

Бугун коммунист Худойназар Раҳматов бошлиқ бригада коллективи эришган ютуқларни алоҳида мамнуният билан тилга олмоқдамиз. Бригада пахтакорлари ёз бўйи ғўза парваришини бир маромда олиб бордилар. Ҳосил етилганида йиғим-теримга жадал киришдилар. Давлат плани тўрт иш кунида бажарилди. Жами ҳосилнинг 95 проценти машиналарда териб топширилди. Бу ғалаба кўчма Қизил байроқ билан тақдирланди.

Лекин бригада коммунистлари етиштирилган ҳосилни охирги мисқолигача териб олиш ташаббускорлари бўлиб чиқдилар. План бажарилган куни коллектив йиғилишида ҳар гектар ердан яна 16 центнердан пахта териб олиш, ҳосилдорликни 40 центнерга етказишга қарор қилинди. Терим суръати асло бўшаштирилмади. Ҳаво ноқулай келган кунларда далага ҳашарчилар, механизаторлар этак боғлаб чиқишди. Фидокорона меҳнат ўз самарасини берди. Кўзланган марра эгалланди.

Бригада коллективи Мамат Холматов бошлиқ бригада билан мусобақадош. Улар ҳам теримда юксак суръатларга эришишди. Коллектив айрим кунлари 8—10 процентга етказиб пахта тайёрлади. Механик-ҳайдовчи Бобобек Ҳамроев дала гвардиячилари ўртасидаги мусобақада муттасил пешқадамлик қилди. Тошпўлат Тўғонов, Нурилла Худойназаров сингари механизаторлар ҳам кунига 2,5 нормага етказиб пахта тердилар.

Бўлим партия ташкилоти теримчилар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни кучайтириб, уларни кўпроқ сифатли пахта тайёрлашга сафарбар этиб турди. Мирзамурод Маҳмудов, Аҳатқул Бойдуллаев сингари оғзаки сиёсий агитация ташкилотчилари республика партия ва ҳукуматининг Мурожаати асосида теримчилар даврасида ҳаяжонли суҳбатлар ўтказишди, ўзларининг даъваткор сўзлари билан уларни унумли меҳнат қилишга руҳлантириб туришди. Социалистик мусобақа илғорларининг тажрибаси кенг оммалаштирилди. «Жанговар варақа»лар теримчиларни илғорларга тенглашишга, коммунистлардан ўрнак олишга даъват этди. Буларнинг ҳаммаси табиат қийинчиликларини мардона енгишга, етиштирилган жами ҳосилни териб олишга имкон берди.

М. ХОЛМАТОВ,
Жомбой районидаги «Украина» совхози 4-бўлим партия ташкилотининг секретари.

ДУРДОНАМИЗ

Бу мавсумда Ленин номли колхоз пахтазорларида терим суръати маромини сақлаш учун қизғин иш олиб борилди. Бунда терим-транспорт отрядлари ҳал қилувчи кучга айланди. Бизнинг отрядимиз Қодир Иззатов бошлиқ бригада далаларида меҳнат қилиб, етиштирилган жами ҳосилни қисқа муддатда териб берди. Бригада областда биринчилар қаторида пахта тайёрлаш планини бажарди. Механизаторларимиз етиштирилган ҳосилни нобуд қилмай, тез териб олиш учун ҳар бир қулай фурсатдан моҳирона фойдаландилар.

Коммунистлар социалистик мусобақада байроқдорлик қилдилар. Мурод Норов, Ҳамро Имомов, Иброҳим Тоғаев сингари партия аъзолари терилган пахтани пешмапеш қабул пунктига етказиб турдилар. Бутун мавсумда машиналарга техника қарови юксак даражада ташкил этилди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва республика Министрлар Советининг Мурожаатига жавобан терим-транспорт отрядимиз механизаторлари меҳнатни зўр уюшқоқлик билан давом эттирдилар. Шундай ҳам бўлдики, ёғин-сочинли кунларда улар теримчилар билан бирга далага чиқдилар. Кўпчилик механизаторларимиз бу соҳада ҳам намуна кўрсатдилар. Натижада далалардаги ҳар бир мисқол дурдона хирмонлардан жой олди.

А. ЭРГАШЕВ,
Олот районидаги Ленин номли колхоз терим-транспорт отряди мувақкат партия группасининг ташкилотчиси.

МУНОСИБ НОМЗОДЛАР

(Давоми. Боши биринчи бетда).

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневни СССР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатишни таклиф қилди.

Партия комитетининг секретари С. П. Беленко бу таклифни қувватлаб, шунингдек дурадгорлар комсомол-ёшлар бригадасининг бошлиғи П. А. Баряевни ҳам депутатликка номзод қилиб кўрсатди.

Салехард сайлов округидан СССР Олий Совети Иттифоқ Совети депутатлигига **Леонид Ильич Брежнев** билан **Павел Алексеевич Баряев**ларнинг номзодларини кўрсатиш ҳақида якдиллик билан қарор қабул қилинди.

Москва областидаги «Коммунарка» давлат наслчилик заводидаги сайлов олди йиғилиши тантанали вазиятда ўтди. Механизатор Н. Д. Машков КПСС Марказий Комитетининг секретари И. В. Капитоновни СССР Олий Совети депутатлигига номзод этиб кўрсатишни таклиф қилди.

Чорвачилик комплексининг бошлиғи В. Н. Букин бу таклифни қувватлади. Айни вақтда у машҳур сут соғувчи, СССР Давлат мукофотининг лауреати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, М. С. Громовани мамлакат давлат ҳокимиятининг олий органига номзод этиб кўрсатишни таклиф қилди.

Йиғилиш аҳли **Иван Васильевич Капитонов** билан **Мария Сергеевна Громовани** Ленинск сайлов округидан СССР Олий Совети Иттифоқ Совети депутатлигига номзод этиб кўрсатишга бир овоздан қарор қилди.

«Алтайкоксохим» заводи қурилишида кўп кишилик йиғилиш бўлиб ўтди.

Монтажчилар бригадасининг бошлиғи КПСС XXV съездининг делегати И. Я. Таратинов СССР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневни кўрсатишни таклиф қилди.

Бу таклифни «Алтайкоксохим» трестига қарашли 52-қурилиш-монтаж бошқармасининг бошлиғи В. И. Парфёнов қувватлаб чиқди. Айни вақтда у СССР Олий Совети депутатлигига «Алтайкоксохим» трестига қарашли 52-бошқарма пардозловчилар бригадасининг бошлиғи комсомол аъзоси Т. А. Оленинани номзод қилиб кўрсатди.

Йиғилиш иштирокчилари бир овоздан қуйидаги қарорни қабул қилдилар: СССР Олий Совети Иттифоқ Совети депутатлигига Новоалтайск сайлов округидан **Леонид Ильич Брежнев** ва **Таисия Анатольевна Оленина** номзод қилиб кўрсатилсин.

Краснодар ўлкасидаги Новороссийск «Пролетарий» цемент заводининг сайлов олди йиғилиши иштирокчилари корхона партия бюросининг секретари В. А. Кишчакнинг СССР Олий Совети депутатлигига КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари М. А. Сусловни номзодини кўрсатиш тўғрисидаги таклифини баланд руҳ билан кутиб олдилар.

Айланма печлар машинисти Г. В. Копаницкий бу таклифни қувватлаб, шунингдек заводдаги айланма печлар машинисти А. Г. Романенкони депутатликка номзод қилиб кўрсатди.

Йиғилиш иштирокчилари якдиллик билан қуйидаги қарорни қабул қилдилар. СССР Олий Совети Иттифоқ Совети депутатлигига Новороссийск сайлов округидан **Михаил Андреевич Суслов** ва **Александр Григорьевич Романенко**лар номзод қилиб кўрсатилсин.

Закарпатье области Иршава районидаги «За новую жизнь» совхози меҳнаткашлари сайлов олди йиғилишига баланд руҳ билан келдилар.

Бригада бошлиғининг ёрдамчиси ВЛКСМ Марказий Комитетининг аъзоси М. М. Чорба КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневни СССР Олий Совети депутатлигига номзодликка кўрсатишни таклиф қилди. Бу таклифни сут соғувчи Социалистик Меҳнат Қаҳрамони М. А. Смканич қизғин қувватлади.

Йиғилиш иштирокчилари якдиллик билан қуйидаги қарорни қабул қилдилар: Мукачево сайлов округидан СССР Олий Совети Иттифоқ Совети депутатлигига **Леонид Ильич Брежнев** ва **Юрий Юрьевич Питру** номзод қилиб кўрсатилсин.

Донецк область Шахтерск шаҳридаги тикувчилик-трикотаж фабрикаси меҳнатчиларининг сайлов олди йиғилишида ишлаб чиқариш таълими инструктори Г. С. Панарина сўзга чиқиб, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Н. А. Тихонов номзодини кўрсатишни таклиф қилди.

Бу таклифни корхона ишчиларидан Е. В. Кириченко ёқлаб гапирди. У, шунингдек тикувчи-моторист, коммунистик меҳнат зарбдори, корхона ишга туширилгандан бери узлуксиз ишлаб келаётган Л. П. Федотова номзодини тилга олди.

Йиғилиш иштирокчилари Горловка сайлов округидан СССР Олий Совети Миллатлар Совети депутатлигига якдиллик билан **Николай Александрович Тихонов** ва **Людмила Петровна Федотова**ни номзодликка кўрсатишга қарор қилдилар.

Озарбайжон ССР Фузулий районидаги «1-Май» колхозида бўлиб ўтган сайлов олди йиғилишининг иштирокчилари СССР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневни кўрсатдилар. Унинг номзодини хўжаликнинг бош агрономи Ш. Гасанов таклиф этди.

Йиғилиш Оғжабедин сайлов округидан СССР Олий Совети Иттифоқ Совети депутатлигига номзод қилиб **Леонид Ильич Брежнев** билан **Шомама Маҳмудали қизи Гасанова**ни кўрсатишга якдиллик билан қарор қилди.

Ригадаги «Ригас мануфактура» ип-газлама ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективининг сайлов олди йиғилишида корхонанинг 3-филиали директори В. С. Любимов КПСС Марказий Комитетининг секретари К. В. Русаковни СССР Олий Совети депутатлигига номзод этиб кўрсатишни таклиф қилди.

Цех бошлиғи К. С. Куркевич ва мастер ёрдамчиси В. М. Федоров бу таклифни қўллаб-қувватладилар. Сўзга чиққан нотиқлар бирлашма йигирувчиси Т. В. Мазуре номзодини ҳам кўрсатишни таклиф қилдилар.

Йиғилиш қатнашчилари **Константин Викторович Русаков** билан **Текла Брониславовна Мазуре**ни Ленинский сайлов округидан СССР Олий Совети Миллатлар Советининг депутатлигига номзод этиб кўрсатиш тўғрисида бир овоздан қарор қабул қилдилар.

(ТАСС).

ЛЕНИНЧА ТАШҚИ СИЁСАТ ТАНТАНАСИ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громиконинг «Ленинча ташқи сиёсат тантанаси йўлида» деб аталган танланган нутқлари ва мақолалари тўплами босмадан чиқди. Китобга А. А. Громиконинг КПСС XXIII ва XXIV съездларида, БМТ Бош Ассамблеясининг сессияларида сўзлаган нутқлари, матбуотда эълон қилинган мақолалари киритилган.

Тўпламда актуал халқаро проблемалар, КПСС ва Совет давлати ташқи сиёсатининг туб масалалари чуқур таҳлил қилинган. Жаҳон социалистик системасини ривожлантириш, социализм давлатларининг қардошларча дўстлиги ва ҳар томонлама ҳамкорлигини чуқурлаштириш масалаларига катта эътибор берилган.

А. А. Громиконинг халқаро анжуманларда сўзлаган нутқлари КПСС билан Совет давлати ленинча ташқи сиёсатининг собитқадамлиги ва самарадорлигидан, СССРнинг халқларнинг туб манфаатларига ва ижтимоий тараққиётнинг объектив талабларига мос бўлиб тушадиган кенг кўламдаги ташаббуслари жаҳонда кенг қўллаб-қувватланаётганлигидан яққол далолат беради.

Китобни сиёсий адабиёт нашриёти босмага тайёрлаган ва у Москвадаги «Красний пролетарий» босмахонасида чоп этилган.

(ТАСС).

ДАЛАЛАР УЧУН НАСОС СТАНЦИЯСИ

Ғўза ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларини суғорадиган «СНП-300-7» маркали янги насос станцияси давлат синовидан ўтказиб бўлинди. Ирригация бўйича Тошкент давлат конструкторлик бюроси коллективи насос сатҳидан етти метргача бўлган баландликдаги далаларга секундига 300 литр сув беришга қодир икки ғилдиракли кўчма установка яратди. Бундай кўчма станциянинг ҳар биттасига битта моторист хизмат қилади. У бир сменада 10 гектар ва ундан ортиқ далани суғора олади. Мутахассисларнинг ҳисоб-китобига қараганда «СНП-300-7» маркали насос станциясидан фойдаланиш хўжаликка бир йил мобайнида минг сўмга қадар иқтисодий самара олиш имкониятини беради.

СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигига қарашли «Ремстройдормаш» Туркистон заводида янги йилдан насос станциялари кўплаб чиқарила бошлайди.

(ЎзТАГ).

ОТАШИН КУРАШЧИ

К. Нурмуҳамедов туғилганига 75 йил тўлиши муносабати билан

Октябрь революцияси Туркистон халқларини, шу жумладан қорақалпоқ халқини ҳам озодлик ва социал тараққиётнинг кенг йўлига олиб чиқди. Бу ишда коммунистлар айниқса катта жасорат кўрсатдилар. В. И. Ленин ўзининг Туркистондаги коммунист ўртоқларга ёзган хатида уларни Туркистон халқлари билан амалий иш олиб бориш ва улар билан яқиндан муносабат ўрнатишга бутун кучларини сарфлашга чақирган эди.

Қорақалпоғистонда Ильич васиятларини амалга ошириш учун мард курашчилар орасида интернационалист ва оташин коммунист Коптилов Нурмуҳамедовнинг ҳам муносиб номи бор.

Коптилов балиқчи бойнинг қўлида ишлаб юрган чоғларидаёқ эксплуатациянинг барча машаққатларини ўз бошидан ўтказганди. Ураллик рус балиқчилари билан яқиндан алоқада бўлган Нурмуҳамедовнинг дунёқараши кун сайин ўзгариб борди. У Октябрь социалистик революциясини зўр хурсандчилик билан кутиб олди.

1921 йилда К. Нурмуҳамедов Қўнғирот округидаги Сарикўл волостига қайтиб келди. У ана шу ерда Нуримбет деган деҳқон оиласида 1903 йилда дунёга келган эди. Коптилов ўзи туғилиб ўсган овулда ижтимоий-сиёсий ишга актив қўшилди, янги ҳаёт томонида бўлди. Комсомол сафида Коптилов ёшларни Совет ҳокимияти теварагига жипслаштирди. У комсомоллар йиғилишида ёшларнинг жанговар етакчиси қилиб сайланди.

1922 йилда К. Нурмуҳамедов волость комсомол комитетининг секретари қилиб сайланди. Волость комсомол комитети ёшларни тарбиялаш ва партия теварагига жипслаштиришда партия ташкилотининг жанговар ёрдамчисига айланди.

К. Нурмуҳамедов ёш авлодни янги ҳаёт қуришга тайёрлаш вазифаси ҳал қилинаётган бир даврда комсомол сафига кирган эди. Ўқиш ва билим олишга бўлган ҳавас К. Нурмухамедовни Хивага етаклади. Бу ерда у уч ойлик курсни тамомлади. Қўнғирот шаҳридаги интернатда ўқитувчи бўлиб ишлади. Босмачилик ҳаракати авж олиб кетган бир пайтда етим-есир болаларни тўплаб, уларга коммунистик билим бериш ва тарбиялаш шарафли иш эди. Ана шундай оғир бир пайтда революционер шоир Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий ҳам Қорақалпоғистоннинг Хўжайли шаҳридаги ўзбек мактабларидан бирида ўқитувчи бўлиб ишлар эди.

Орадан кўп ўтмай, К. Нурмуҳамедов район ижроия комитети, кейинчалик эса Қўнғирот округ комсомол комитетининг секретари қилиб сайланди. К. Нурмуҳамедов 1925 йил сентябрь ойида Ленин партияси сафига аъзо бўлиб кирди. Энди у оташин коммунист сифатида Совет ҳокимиятининг ички душманларига қарши курашда яшиндек чақнар эди.

Қорақалпоғистон тарихида «Бекёб фожиаси» номи билан машҳур бўлган бир воқеа бор. Кўпгина ота-оналар баъзи диний таъсирларга берилиб, ўз фарзандларини совет мактабларига ўқишга юборишдан қўрқар ва баъзан бош тортардилар. Шунга қарамасдан, Қорақалпоғистондан дастлаб 22 ёш ўқишга отланди. Қўнғирот билан Хўжайли ўртасидаги Бекёб деган жойда 1924 йил августида Дурди Қилич деган кишини ва унинг қизларини босмачилар тўдаси ваҳшийларча ўлдирди. Бу воқеа ёшларни ўқишга жалб этиш ишига ёмон таъсир қиларди. Лекин К. Нурмуҳамедов ота-оналар ўртасида тарғибот-ташвиқот ишларини олиб борар, йигит ва қизларни ўқишга тортарди. У дастлаб Ешмурот Султоновнинг уйига бориб, унинг отасини кўндиради ва ўғлини Тўрткўлга ўқишга юборишга муваффақ бўлади. Шундан кейин Асам Бегимов сингари кўпгина ёшлар ҳам ўқишга жўнаб кетишди.

Ўша оловли йилларда Коптилов Нурмуҳамедов ЧОН отрядининг жасур аъзоси сифатида Қорақалпоғистонда босмачилар тўдасини тор-мор келтиришда ҳам актив қатнашди.

Коммунистик партия уни қаерга ишга тортмасин, вазифани пок виждон билан бажарарди. У халқ маорифи, прокуратура органларида ва бошқа соҳаларда ишлади. 1928—1929 йиллари К. Нурмуҳамедов ВКП(б) область контроль комиссияси партия коллегиясининг масъул секретари бўлиб турди, айни вақтда Қозоғистон ўлка контроль комиссиясининг аъзоси қилиб сайланди.

1929 йил март ойида Қорақалпоғистон автоном область Советларининг III съездида у Қорақалпоғистон автоном область ижроия комитетининг аъзоси ва раиси қилиб сайланди. К. Нурмуҳамедов ВКП(б) Қорақалпоғистон область комитетининг бюро аъзоси қилиб ҳам сайланган эди.

Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикасининг ташкил этилиши муҳим тарихий воқеа бўлди. 1932 йил май ойида Тўрткўл шаҳрида Қорақалпоғистон Советларининг биринчи таъсис съезди бўлиб ўтди. Съездда автоном республика тузилди ва унинг Марказий ижроия комитети сайланди. Унинг биринчи мажлисида Коптилов Нурмуҳамедов Қорақалпоғистон АССР Марказий ижроия комитетининг раиси қилиб сайланди. «Қорақалпоғистон АССРнинг ташкил этилиши, — дейилади «Қорақалпоғистон АССР тарихи»да. — Коммунистик партиянинг ленинча миллий сиёсати буюк принципларини амалий равишда ҳаётга татбиқ қилишнинг натижаси бўлди. Унинг ташкил этилиши Қорақалпоғистон меҳнаткашларининг сиёсий активлигини жўш урдириб юборди, уларни меҳнат муваффақиятларига илҳомлантирди».

К. Нурмуҳамедов раҳбарлик ишига уюшқоқлик ва масъулиятни ҳис қилиш туйғуларини сингдириш қорақалпоқ халқининг экономика ва маданиятини ривожлантиришнинг гарови эканлигини яхши тушунарди. У масъулиятли лавозимда ишлар экан, ҳамиша халқ орасида бўлар, унинг фикр-ўйлари билан яшар ва одамларни меҳнатда янги-янги жасорат кўрсатишга руҳлантирарди. Архивда сақланаётган китоблар К. Нурмуҳамедовнинг кўп қиррали фаолият, унинг меҳнатсевар қорақалпоқ халқининг сиёсий, маданий ва илмий жиҳатдан ўсишига катта ҳисса қўшганлигидан далолат беради.

1931 йилда РСФСР Халқ Комиссарлари Совети Қорақалпоғистонда ишлаш учун малакали кадрлар юбориш масаласини ҳал қилди.

Москва шаҳар Дзержинский райони ва СССР Фанлар академиясининг Қорақалпоғистон АССР устидан оталиқ қилишининг йўлга қўйилиши рус ва қорақалпоқ халқлари ўртасидаги дўстликнинг ёрқин намунаси бўлди. Оталиқ қилувчилар билан мустаҳкам алоқада бўлиш К. Нурмуҳамедовга топширилди.

1931—1932 йилларда СССР Фанлар академияси Қорақалпоғистоннинг ишлаб чиқарувчи кучлари ва маданиятини ўрганиш бўйича комплекс экспедиция ташкил этди. 1931 йилнинг августида биринчи илмий муассаса — Қорақалпоғистон комплекс илмий тадқиқот институти очилди. Кейинчалик у Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Қорақалпоғистон филиалига айлантирилди.

1933 йил 18—26 март кунлари Ленинградда СССР Фанлар академиясининг президенти А. П. Карпинский раислигида Қорақалпоғистоннинг ишлаб чиқарувчи кучларини ўрганиш бўйича конференция бўлиб ўтди. Қорақалпоғистон АССР делегациясининг бошлиғи К. Нурмуҳамедов конференцияда нутқ сўзлади. У ўз нутқида мамлакатимизнинг таниқли олимларини бундан кейин ҳам Қорақалпоғистон АССР ишлаб чиқарувчи кучларини ўрганишда, ёш республиканинг илм-фан ва маданиятини тараққий эттиришда ёрдам беришга чақирди. 1933 йил 19 апрелда мамлакатимизнинг таниқли олимларидан автоном республикага маданий революцияни амалга оширишда ёрдам кўрсатиш учун СССР Фанлар академиясининг Қорақалпоғистон комиссияси ташкил этилди.

Таниқли олим, Қорақалпоғистон комплекс илмий-тадқиқот институтининг биринчи директори А. А. Гнеденко қуйидагиларни ёзади:

К. Нурмуҳамедов фан учун иккита муҳим иш ташаббускори бўлди. У Қорақалпоғистон ишлаб чиқарувчи кучларини ўрганиш ва маданиятини ривожлантириш учун москвалик ва ленинградлик йирик олимлардан Е. А. Ферсман, Д. И. Шчербаков, А. А. Соколов, С. Е. Малов ва бошқаларни таклиф этиш ташаббускори бўлди, 1931 йилда Қорақалпоғистон илмий тадқиқот институтини ташкил этишда жонбозлик қилди.

У советларнинг XIV Бутунроссия съездига ҳамда СССР Советларининг V-VI съездларига делегат қилиб сайланди. Шунингдек СССР Марказий Ижроия комитетининг ва СССР МИК Иттифоқ Советининг аъзоси эди.

Қорақалпоқ халқининг ажойиб фарзанди К. Нурмуҳамедов партия ва ҳукуматимизнинг кўзга кўринган арбоблари М. И. Калинин, В. Л. Бауман, Ф. Хўжаев, Й. Охунбобоев ва бошқалар билан бир неча марта учрашган, улар билан яқин алоқада бўлган.

1934—1937 йилларда К. Нурмуҳамедов Москва, Қозоғистон, Ўзбекистон ва Қорақалпоғистонда ишлади. У қаерда ишламасин, социалистик қурилишнинг жанговар большевистик суръатларини таъминлашга ҳисса қўшди, беш йиллик планларининг муваффақиятли бажарилишига ҳаракат қилди. Қулоқларни синф сифатида тугатиш ишида жонбозлик кўрсатди, маданий революцияни амалга оширишда актив қатнашди.

Совет кишилари хотирасида К. Нурмуҳамедов каби жанговар курашчилар абадий яшайди. Қорақалпоғистон область партия комитети ва Қорақалпоғистон Автоном Республикаси Министрлар Советининг яқинда қабул қилган қарорига мувофиқ Қўнғирот шаҳридаги 56-ҳунар техника билим юртига ва Тўрткўлдаги кўчаларнинг бирига К. Нурмуҳамедов номи берилди. Республикада К. Нурмуҳамедовнинг 75 йиллигига бағишланган лекция ва суҳбатлар ўтказилмоқда.

Ҳа, бугунги Ўзбекистон ва Қорақалпоғистон халқ хўжалигининг юксалишида К. Нурмуҳамедов сингари Коммунистик партиямиз фарзандларининг ҳиссаси катта ва ўчмасдир.

Қ. ФОЗИЛХЎЖАЕВ,
Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги Партия тарихи институти директорининг ўринбосари.

Суратда: Ўзбекистон ССР Марказий Ижроия Комитетининг Раиси Й. Охунбобоев ва Қорақалпоғистон АССР Марказий Ижроия Комитетининг Раиси К. Нурмуҳамедов.

(Ўзбекистон КП Марказий Комитети ҳузуридаги Партия тарихи институтининг архивидан).

БУТУНИТТИФОҚ АҲОЛИ РЎЙХАТИ ОЛДИДАН

УМУМХАЛҚ ИШИ

Бутуниттифоқ аҳоли рўйхати яқинлашмоқда. Шу муносабат билан аҳоли рўйхати программасини, унинг асосий мазмуни ва қоидаларини тушунтириб ўтмоқчимиз. Аҳоли рўйхати программаси шундан иборатки, рўйхат варақаси ва бошқа формаларга қатор саволлар киритилган. Ана шу саволларга аҳолидан керакли жавоблар олинади. Рўйхат программаси СССР Марказий статистика бошқармаси томонидан СССР Давлат плани ва тегишли министрликлар, идоралар, илмий муассасалар иштирокида ишлаб чиқилган. Айниқса, меҳнат ресурсларининг состави ва жойлашиши, халқ хўжалигида банд бўлган аҳолининг социал-иқтисодий структураси тўғрисида, оила состави ва ҳажми ҳақида тўлиқ маълумотлар тўплашга катта эътибор берилди.

Программани тузишда СССРда ва бошқа мамлакатларда аҳолини рўйхатга олишда тўпланган тажрибалар ҳисобга олинди. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг статистика бўйича доимий комиссияси статистика бўйича комиссиялар ва Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг статистика ва аҳоли жойлашиши бўйича комиссиялари тавсияларини эътиборга олади.

1979 йилда ўтказиладиган Бутуниттифоқ аҳоли рўйхати программасида 16 та савол бор. Улардан 11 тасига барча аҳолидан (ёппасига рўйхат), қолган 5 та саволга эса доимий аҳолининг 25 процентидан (танлаб рўйхатга олиш) жавоблар олинади. Ёппасига рўйхат программаси бўйича оила бошлиқларига савол берилади. Уларнинг жинси, ёши, оилавий аҳволи, миллати, она тили ва бошқа СССР халқлари тилини билиши, маълумот даражаси, ўқув юртининг тури ва яшаш воситаларининг манбаи аниқланади.

Танлаб рўйхатга олиш программаси иш жойи, бу ерда қиладиган иши, ижтимоий группаси, мазкур аҳоли пунктида қачондан буён муқим яшаши, аёллар эса қанча бола туққанлиги тўғрисида қўшимча саволларни ўз ичига олади. Асосан, иккита рўйхат варақаси ажратилган. Улардан бири ёппасига рўйхат саволларини ўз ичига олади ва бу варақа икки кишига тўлдирилади. Бошқаси эса ёппасига ва танлаб рўйхат олиш учун бериладиган саволлар битта шахс тўғрисидаги маълумотларни ўз ичига олади. Рўйхат ўтказиш вақтида асосий программа билан бирга меҳнатга лаёқатли ёшдаги аҳоли тўғрисида ҳам маълумотлар олинади.

Аҳолини рўйхатга олиш гражданларнинг шахсий манфаатларига дахлсиздир. Прописка, уй-жойдан фойдаланиш ёки уй-жойни тақсимлаш ва бошқа масалаларга бунинг дахли йўқ. Тўпланган барча маълумотлар аҳолининг сони, жойлашиши ва состави тўғрисида тўлиқроқ маълумотлар олиш учун фойдаланилади. Рўйхат олишда қатнашаётган ходимлар рўйхат формасига ёзилган маълумотларнинг мазмунини бошқа кишиларга маълум қилишлари ман этилади.

Аҳоли рўйхати мамлакатимизнинг барча районларида 17 январь кунидан бошлаб саккиз кун мобайнида (24 январь куни ҳам бу ҳисобга киради) давом этади. Рўйхат варақасини тўлдириш 17 январь куни эрталаб соат 8 дан бошланади ва 24 январь куни тугатилади.

Аҳолининг сони ва состави мунтазам ўзгариб туради. Совет Иттифоқи аҳолиси бир кеча-кундузда деярли 7 минг киши кўпаяди. СССРда аҳолининг табиий ўсиши ҳар йили 2,5 миллиондан ошмоқда. Ҳар куни 12 мингга яқин эркак ва аёл никоҳдан ўтади. Минглаб кишилар бир жойдан иккинчи жойга кўчиб ўтадилар, иш жойларини ўзгартирадилар. Шунинг учун барча аҳолини бир кунда битта соатда ҳисобга олишнинг аҳамияти катта.

Рўйхатга олиш учун январь ойи танланганлиги бежиз эмас. Аввало, январь йилнинг бошланиши ҳисобланади. Бу олдинги рўйхат маълумотларини келгуси йилда аҳолининг ҳаракатини ҳисобга олиб солиштиришда енгиллик туғдиради. Бундан ташқари январь қиш ойи. Йилнинг бу фаслида аҳоли кам силжийди. Бу ҳам рўйхатни тўла олишга имкон беради. 17 январь ҳафтанинг чоршанба кунига тўғри келади. Чунки, ҳафтанинг бу куни ҳам аҳоли кам ҳаракат қилади. Шанба, дам олиш кунлари эса кўпинча аҳоли бесаранжом бўлади. Меҳмондорчилик, маросимлар, тўйлар, кўпинча дам олиш кунлари ўтказилади. Ўқувчилар таътили ҳам шу пайтда тугайди. Олий ўқув юртларида эса таътил ҳали бошланмайди. Аҳоли иш жойидан эмас, яшаш жойидан рўйхатга олинади. Шунинг учун рўйхат доимий яшаш жойларида ёки вақтинча яшаш жойларида, меҳмонхона, санаторий ва дам олиш уйларида олинади. Рўйхат варақасини тўлдиришда пропискада бор-йўқлиги ёки унинг доимий, вақтинчалигига аҳамият берилмайди. Ёки уй-жойга эгалик ҳуқуқи ҳам ҳисобга олинмайди. Ҳар бир киши 16 январдан 17 январга ўтар кечаси қаерда турган бўлса ўша ердан рўйхатга ўтказилади.

Аҳолини рўйхатга олишда аҳолининг бори ва доимийлиги ҳисобга олинади.

Бор аҳолига ҳар бир аҳоли пунктида рўйхат вақтида доимий ёки вақтинча яшашидан қатъи назар ўша ерда яшаб турган аҳоли киради. 16 январдан 17 январга ўтар кечаси уйида бўлмаган, лекин мазкур шаҳар, посёлка, қишлоқ совети территориясида (меҳмонда, ишда ёки ўз хизмат бурчини бажаришда банд бўлган: темир йўл, сув, автомобиль, ҳаво транспорти ходимлари, почта, юк ташувчи, ферма, дала шийпонларидаги ходимлар) бўлган шахслар ҳам бор аҳолига киради. Доимий аҳолига эса мазкур аҳоли пунктида доимо яшовчи, лекин рўйхат вақтида мазкур шаҳар, қишлоқ ёки посёлка Совети территориясидан камида олти ой муддатга чиқиб кетган кишилар ҳам киради.

2С ва 3В рўйхат варақаси формаси рўйхатга олишда асосий ҳужжат ҳисобланади. Ёппасига рўйхат учун алоҳида рўйхат варақаси (форма 2С) ҳар икки кишида тўлдирилади. Танлаб рўйхатга олишда 3В формасидан фойдаланилади. Ҳар бир бинодаги аҳоли ёппасига рўйхат варақасига ёзилади ёки танлаб рўйхатга олиш варақасига ёзилади. Танлаб рўйхатга олишга ҳар тўртинчи квартира киритилади. Рўйхат ўтгандан сўнг 25 январдан 31 январгача инструктор-назоратчилар биноларини қайта танлаб текшириб чиқадилар ва рўйхат тўғри ўтганлиги ҳамда аҳолини ҳисобга олишнинг тўлалигини яна бир марта текшириб кўрадилар. Қолиб кетган барча шахслар рўйхат варақаларига қўшимча қилиб киритиладилар ва нотўғри ёзилганлар чиқариб ташланади. Бундан ташқари баъзи шахсларни рўйхатдан тушириб қолдирмаслик ва икки мартадан рўйхатга олмаслик учун текшириш бланкалари тузилади ва рўйхатдан ўтганлиги тўғрисида справка берилади. Рўйхатдан ўтганлик тўғрисидаги справка барча шахсларга поездларда, узоққа сузувчи кемаларда, вокзалларда рўйхатдан ўтган кишиларга, шунингдек, 17 январдан 31 январгача бирор ерга бир кунга кетадиган кишиларга ҳам берилади. Бу справкани 1979 йил 10 февралгача сақлаб қўйиш керак. Текшириш бланкалари рўйхат вақтида ўз жойларини ўзгартирган шахслар рўйхатдан ўтган ёки ўтмаганлигини аниқлаш учун тўлдирилади. Меҳнат ресурсларидан рационал фойдаланишни ўрганиш мақсадида меҳнатга лаёқатли гражданларни (16 ёшдан 59 ёшгача бўлган эркаклар ва 16 ёшдан 54 ёшгача бўлган хотин-қизлар) рўйхатга олган вақтда у ёки бу сабабга кўра фақат уй иши ёки томорқадаги иш билан банд бўлган шахслар учун алоҳида сўров варақаси тўлдирилади. Уларнинг жинси, ёши, яшаш воситалари манбаи, маълумоти, мутахассислиги тўғрисида умумий маълумотларни аниқлаш билан бирга, у киши қачондан буён ишламаётганлиги, ишга жойлашишга хоҳиши бор ёки йўқлиги ҳам аниқланади.

Рўйхатдан ўтиш ва рўйхат варақаларидаги барча саволларга аниқ жавоб бериш ҳар бир гражданнинг бурчидир. Барча гражданлар Бутуниттифоқ аҳоли рўйхатида актив иштирок этишлари лозим. «Бутуниттифоқ аҳоли рўйхати — умумхалқ иши».

С. МАҲМУДОВ,
Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармаси бошлиғи.

Сўз—хўжалик раҳбарларига

МЎЛ ҲОСИЛ ЗАМИНИ

Совхозимиз зарбдор йилда она-Ватанга 13.820 тонна «оқ олтин» армуғон этиб, катта зафар қучди. Ҳосилдорлик 35,5 центнерни ташкил этди. Умумий ҳосилнинг 12.400 тоннаси машиналарда терилди. Пахтанинг сорти юқори бўлди.

Бундай муваффақиятга эришиш учун кўп қийинчиликларни енгишга тўғри келди. Баҳорда катта майдонларга кўп марта қайта чигит экилди, ҳатто парвариш қизғин кетаётган кезларда ҳам қатор ораларининг ола жойларига кўчат ўтқазилди. Июль ойининг ўрталарига келиб, ҳарорат пасайиб кетди, ўсимлик зарур иссиқликни ўзига ололмади. Ниҳолларнинг ўсиши, ривожланиши ҳар хил бўлганлиги туфайли сув, озуқадан фойдаланишда ҳам фарқ қилди, бу ҳосилга салбий таъсир кўрсатди. Ҳавонинг август, сентябрь ойларида исиб кетиши ўсимликнинг мижозига мос келмади. Лўнда қилиб айтганда, биринчи, учинчи ярусларда кутилганча ҳосил тўпланган бўлса ҳам, иккинчи — ҳал қилувчи ярусда ҳосил чўғи кам бўлди. Азамат пахтакорларимиз етиштирилган ҳосил нишоналарини тўла сақлаб қолиш, ҳосилга ҳосил қўшиш учун қўлларидан келган ҳамма ишларни қилдилар. Лекин ҳосил кечки бўлиб қолди, бу планнинг кечроқ бажарилишига, сабаб бўлди.

Об-ҳаво қандай келишидан қатъи назар кўзда тутилган ҳосилни йиғиб-териб олдик. Абдурайим Жўраев, Ҳамдамбой Маҳкамов, Ғайбулла Шоматов, Олимжон Раҳматуллаевлар бошчилик қилаётган пахтачилик бўлимлари қийин шароитда ҳам деҳқончилик санъатини ишга солиб, юқори ҳосил етиштиришга муваффақ бўлдилар. Тажриба шуни кўрсатдики, пахтачиликда агротехниканинг ҳамма тадбирларини ўз вақтида амалга оширишдан ташқари юз бериши мумкин бўлган табиий офатларга қарши ҳар доим шай бўлиб туриш керак. Пахтанинг кечки бўлиб қолиши қўшимча қийинчиликлар туғдиради, айниқса, дефолиация вақтида, сифатли ўтказилмаса, фурсат қўлдан бой берилиб, машиналар иш унуми паст бўлади. Бу эса суръатнинг кўтарилишига салбий таъсир кўрсатади.

Хўжалик йили якунланишига саноқли кунлар қолди. Дала ишларини тўла тугаллаб бўлгач, қилган ишларимизни танқидий тарзда бирма-бир таҳлил қиламиз, илғор бўлимларнинг иш тажрибасини кенг оммалаштириш, йўл қўйилган камчиликларнинг такрорланишига йўл қўймаслик тадбирларини белгилаймиз. Бўлим бошқарувчилари, бригадаларнинг бошлиқлари, мутахассисларнинг таклиф-мулоҳазаларини эшитамиз. Нега деганда, ҳосил тақдири бўлимлар ва бригадаларда ҳал қилинади, ютуқлар ва камчиликлар уларга ҳаммадан кўра кўпроқ аён.

Лекин шунга ишончимиз комилки, пахтакорларимиз ҳар қандай шароитда ҳам юксак мажбуриятни қоплайдиган даражада юқори ҳосил етиштиришга қодир бўлиб қолдилар. Бу борада давлатимиз етказиб бераётган хилма-хил машиналар, минерал ўғитлар уларга мададкор бўлмоқда. Фақат яхши ният, комил ишонч билан ҳалол меҳнат қилиш керак.

Шу ўринда бир мисол келтирамиз. Ҳосилдорликда бўлимлар, бригадалар ўртасида анча тафовут бор. Бойдада Аъзамов, Абдували Раҳматуллаев, Турсун Даминов, Турғун Тўлаков, Ҳақберди Абдуллаев, Деҳқон Ҳасановлар бошлиқ бригадалар ҳосилдорликни 36—40 центнерга кўтарди. Лекин ўз имкониятлари даражасида пахта тайёрламаган бригадалар ҳам йўқ эмас. Ҳамма бригадалар юқори ҳосиллилар қаторига кўтарилганида ютуқларимиз янада каттароқ бўлар эди. Биз келаси йилдан бошлаб ҳамма бригадаларимизни 40—45—50 центнерчилар сафига етказиш чораларини кўрмоқчимиз, ҳозирданоқ режани шунга қараб оляпмиз.

Пахта йиғим-терими мавсумида далаларимизда 75 терим машинаси ишлади. Ҳар бир машинанинг иш унуми ўртача 165 тоннани ташкил этди. С. Қўчқоров, А. Усаров, М. Аҳмедов, Э. Абдуллаев, О. Баратов, Х. Абдуллаев каби механик-ҳайдовчиларимиз бункерлардан 200—250 тоннадан пахта тўкишди. Машиналар иш унумини ошириш учун ҳамма майдонларда бир текис эртапишар, юқори ҳосил етиштириш зарурлигини тажриба исботлади. Бунинг учун деҳқончилик маданиятини янада кўтаришимиз керак.

Ғўзапояси йиғиштириб олинган карталар дарҳол минерал ва органик ўғитлар билан ўғитланиб, ер шароитини ҳисобга олиб камида 35-40 сантиметр чуқурликда ҳайдалиши лозим. Шунда тупроқ қатламида нам кўп тўпланади, ернинг донадорлиги ортади. Қиш фаслида яхоб берилганда янада яхшироқ натижага эришилади, қишлоқ хўжалик зараркунандалари қирилиб кетади. Сифатли шудгорланган ерни эрта баҳорда бороналаб ёки чизеллаб чигит экиш мумкин.

Механизаторларимиз тракторларни мавсумга шайлаб қўйган эдилар. Шу кунларда эртаги, ўртаги экинлардан бўшаган ерлар шудгорланиб бўлинди, пахта майдонларининг катта қисми ҳам ҳайдаб қўйилди.

Қиш бекорчилик эмас. Органик ўғитлар тўплашни авж олдиришимиз, илғор тажрибалар мактаби очиб, кадрларимизни ўқитишимиз, деҳқонларимиз билан ҳисоб-китоб ишларини маромига етказиб, уларга тегишли ҳақ ва устама мукофотларини беришимиз, меҳнат аҳлини янги зафарларга чорлашимиз керак. Совхоз маъмурияти ва партия комитети шуни назарда тутиб, қизғин иш олиб бормоқда.

Фозилжон ТУРСУНОВ,
Учқўрғон районидаги Ленин номли совхоз директори.

БАЛИҚЧИЛИК ХЎЖАЛИКЛАРИДА ОВ МАВСУМИ

ХОНТАХТАДА ХОНБАЛИҚ

Тошкент хонбалиқ (форель) хўжалигида ов бошланди. Лаззатли балиқнинг дастлабки центнерлари республика пойтахти умумий овқатланиш корхоналарига юборилди.

Балтика бўйидан келтирилган дастлабки «меҳмонлар» икки йил бурун Чотқол тоғлари этагидаги сув ҳавзаларига жойлаштирилди. Хонбалиқ Ўрта Осиёда камдан-кам учрайди, у фақат Иссиқкўлда яшайди. Унинг учун алоҳида шароит яратилиши керак, аммо Ўзбекистоннинг ёзда иссиқ, қишда совуқ иқлимига унинг кўникиши қийин. Балиқчилар бу вазифани муваффақиятли ҳал этишди. Улар сувнинг гидрохимиявий составини, ўртача йиллик ҳароратини қаттиқ назорат қилиб туришни йўлга қўйдилар, махсус овқатланиш рационини ишлаб чиқдилар.

Хонбалиқ иқлимга яхши кўникиб қолди. Бу йил у биринчи бор болалади. 300 минг ёш балиқни боқиш учун инкубация цехи барпо этилди. Бу цехда ва балиқ боқиш ҳовузларида йилига 800 минг ёш балиқни боқиб ўстириш мумкин. Ана шу ўзига хос «болалар майдончаси»да балиқчалар бир йил яшаб, сўнгра ўзини ростлаб олганидан кейин, катта ҳовузларга ўтказилади, бу ерда у товар вазнига етказилади.

Ўзбекистон ССР Балиқ хўжалиги давлат комитетида айтишларича, — деб ёзади ЎзТАГ мухбири,— ҳозир Фарғона водийсида, Наманган ва Самарқанд областларида хонбалиқ боқиладиган ва кўпайтириладиган яна учта ихтисослаштирилган хўжалик лойиҳалари ишлаб чиқилмоқда.

Жиззах области. Арнасой районидаги Рокоссовский номли совхоз чўлқуварлари келгуси йил мўл ҳосили учун пухта замин яратмоқдалар. Суратда: учинчи бўлим бошлиғи Н. Мўминов (ўнгдан) илғор тракторчилар Б. Раҳимов ва Т. Одилов билан бирга шудгор сифатини кўздан кечирмоқда.

Ж. Тўраев фотоси.

ЎЗБЕКИСТОН— НОҚОРАТУПРОҚ ЗОНАГА

Новгород область Парфино районидаги «Дружба» совхозининг далалари бу йил 380 гектар ёки топшириқдагидан анча кўп кенгайди. Бу хабар республика Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигига «Тошкент-6» қурилиш отрядидан келди. Бу қурилиш отряди Ноқоратупроқ зонадаги мана шу хўжаликда ерларни комплекс ўзлаштирмоқда. Ўзбекистон вакиллари ҳам беш йилликнинг зарбдор йилида минг квадрат метр уй-жой майдони, болалар боғчаси, кинотеатрни фойдаланишга топширдилар.

1979 йили «Дружба» совхозида ишлар кўламини кенгайтириш кўзда тутилмоқда. Бу ерда 1300 гектар ернинг захи қочирилиб, яхшилаб текисланади, 1500 квадрат метр уй-жой барпо этилади.

(ЎзТАГ).

ЗАФАР САТРЛАРИ

КОСОНСОЙ. Район чорвадорлари давлат тайёрлов пунктларига 970,6 тонна гўшт топшириб, социалистик мажбуриятларини ошириб бажардилар. Шундай қилиб, ўтган йилдагига қараганда 80 тонна кўп гўшт тайёрлашга эришилди.

Қ. БОБОХОНОВ.

* * *

ТОШЛОҚ. Район чорвадорлари катта муваффақиятларни қўлга киритиб келмоқдалар. Улар планда кўзда тутилган 4650 тонна ўрнига 4700 тоннадан зиёд сут етказиб беришди. Бу ўтган йилнинг шу давридагига қараганда 200 тонна кўп демакдир. Район бўйича ҳар бош сигирдан 2160 килограммдан ошириб сут соғиб олинди.

Тошлоқлик бўрдоқибоқарлар ҳам яхши натижаларга эришмоқдалар. Улар 992,5 тонна гўшт тайёрлаб, йиллик планни анча ошириб адо этдилар.

С. ҚОДИРОВ.

* * *

КОНИМЕХ. Район чорвадорлари қишловга пухта ҳозирлик кўрган ҳолда киришдилар. Хўжаликларда боқилаётган 496647 бош қўй-эчки учун етарли озиқ-овқат, қишлов жойлари ҳозирланди. Конимехлик чорвадорлар келгуси йилда ҳар юз бош совлиқдан 150 тадан қўзи олиш учун ҳозирданоқ пухта тараддуд кўришмоқда.

А. РАҲМОНОВ.

* * *

УЙЧИ. Ўтган 11 ой мобайнида пландаги 4211 тонна ўрнига 4282 тонна серқаймоқ сут топширган уйчилик чорвадорлар шу кунларда социалистик мажбурият ҳисобига маҳсулот тайёрламоқдалар. Ғалабага «Комсомол», Ленин номли, Свердлов номли, «Ленинград» колхозларининг чорвадорлари муносиб ҳисса қўшиб келишяпти.

Қ. ТУРАЕВ.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ВА ЎЗТАГ МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

ХУШХАБАРЛАР

ЭКИНЛАР УНИБ ЧИҚДИ

Сирдарё областининг полизларида кузда экилган сабзавот экинлари униб чиқди. Бу йил пиёз, саримсоқ, сабзи, карам бу ерда 235 гектар майдонга, яъни планда кўзда тутилганидан 38 гектар кўпроқ ерга экилди.

ПАРРАНДАБОҚАРЛАР АҲДИ

Термиз районидаги «Октябрь 50 йиллиги» колхозининг парранда боқарлари йиллик мажбуриятни бажардилар: бу ерда 130 минг дона — ўтган йилдагидан 20 минг дона кўп тухум олинди. Тухум қиладиган товуқларга дон берадиган, суғорадиган юқори унумли ускуналар ўрнатилганлиги, микро иқлим барпо этилганлиги кўп тухум олишга ёрдам берди. Йил охирига қадар яна 12 минг дона тухум олиш мўлжалланмоқда.

АГРОШАҲАРЧАГА — ФАХРИЙ ДИПЛОМ

Марказий Фарғонадаги даштликка жойлашган Аччиққўл массивида Навбаҳор агрошаҳарчаси қад кўтарди. Бу ерда Поп территориал ишлаб чиқариш бирлашмасининг чўлқуварларидан 600 киши замонавий квартираларга кўчиб кирди. Москвадан хушхабар келди: агропосёлкадаги энг яхши иморатлар учун ўтказилган Бутуниттифоқ конкурсида Навбаҳор иккинчи даражали диплом билан мукофотланди.

ПОМИДОР ПИШДИ

Нишон районидаги 9-совхозда қурилган теплицадан биринчи помидор ҳосили олинди. Энди хўжалик чўлқуварлари йил бўйи сабзавот маҳсулотлари билан таъминланадилар. Қарши чўлидаги 32 та совхознинг ҳаммасида полиз бор, теплица хўжаликлари қурилмоқда.

Хумор

ОЧЕРК

КОЛХОЗ музейидан, деворга осилмай, альбомга киритилмай, архивга олиб қўйилган қимматли бир ҳужжатни топиб олдик. Унда, машинкада қуйидаги сўзлар ёзилган эди:

«СХМ-48М». Булар биринчилардан... «Сўнг ўн беш кишининг исм-фамилияси келтирилган. Варақнинг чеккасига эса, барг ранг сиёҳда: «Республикада пахтани комплекс механизациялаштиришнинг пионерларидан бири — Шамси Назаровга офарин!» деб қўшиб қўйилибди. Бу қўшимча табаррук устоз пахтакорлардан бирининг дастхати эди. Колхоз партия комитетининг секретари Амиртош Одилов бу адолатли қўшимчанинг тарихини айтиб берди.

Шамси Назаров асли шу районда туғилган, камбағал деҳқоннинг фарзанди. Самарқанд Давлат университетининг филология факультетини тамомлаган. 33 ёшигача ўқитувчи, мактаб директори, Пахтакор район халқ маорифи, партия комитети бўлимларининг мудири бўлиб ишлаган. 1954 йил декабрида халқ қўярда-қўймай Крупская номли қолоқ колхозга раис этиб сайлаган. Шамси ака колхозни қабул қилиб олган йили меҳнат кунига бор-йўғи икки тийиндан тушган. Колхозда на йўл, на трактор бўлган. Тўртта одамни йиғиб, маслаҳатлашишга идора ҳам қурилмаган. Шамси ака ўша вақтдаги Пахтакор район партия комитетининг биринчи секретари Облоқул Раззоқовни колхозга маслаҳатга чақирди:

— Ҳар ҳолда, хўжаликка раҳбарлик қилиш борасида кўзингиз пишган, — деди у секретарга. — Партия, ҳукуматимиз колхоз, совхозлар олдига қўйган талабларни яхши биласиз. Далаларни бирга айланиб, одамларнинг фикрини эшитиб ишни нимадан бошлашни келишиб олсак. Кейин, агар ақл ўргатяпти демасангиз, район миқёсида қилинадиган бир иш ҳам бор экан.

— Қани, эшитайлик-чи, — деди секретарь лоқайдлик билан.

Раис буни сезса ҳам босиқлик билан фикрга кўчди.

— Тажрибаларни ўрганай, деб райондаги хўжаликларнинг раҳбарлари билан танишиб, суҳбатлашиб чиқдим. Ҳаммалари ҳам софдил, деҳқончиликда суяги қотган, обрў-эътиборли кишилар. Фақат улар — тажрибакор раислар. Гап шундаки, ҳозирги кунда тажриба билангина иш битмас. Агар амалиёт фан-техника, иқтисодий ҳисоб-китоб, истиқбол режалари, маданият билан боғлаб олиб борилмаса, ҳозир эришган даражамиздан нари кетолмаймиз. Даражамиз ўзингизга маълум: колхоз бўйича 10—12 центнер пахта. Шуни ҳисобга олиб, яна бир-икки хўжаликка деҳқончилик илмидан хабардор, ҳар соҳада беллаша оладиган кишилардан раис сайланса. Мусобақалашиб, баҳслашиб ишласак, биргалашиб илғор иш услубларини изласак, энг яхшиларини ҳаётга татбиқ этсак. Район ҳам ҳар жиҳатдан кўтариларди. Аксинча, ёлғиз лаб қолдирганга ўхшайман. Бир ўзим оқсоқол раисларнинг тинчини бузиб, яна нафратига учраб қолмай, янгилик қиламан деб.

Бу маслаҳат узоқни кўзлаб иш қиладиган секретарга маъқул тушди. Биринчи қадамиданоқ янгиликка интилаётган, ёлғиз ўзини эмас, жамоат манфаатини ўйлаб иш тутаётган Шамси акадан хурсанд бўлди.

— Яхши гап, буни қиламиз...

Улар далаларда, хонадонларда бўлиб, мавжуд имкониятларни, кишиларнинг хўжаликнинг қаддини ростлаш юзасидан айтган фикр-мулоҳазаларини, талаб ва истакларини ўрганиб чиқишди.

— Колхозда ҳозир қанча хонадон бор экан? — сўради райком секретари.

— Икки юз элликка яқин!

— Оз. Лекин, ишончим комилки, тезда кўпайиб кетади. Ер унумли, сув етарли.

Райком секретари бироз ўйланиб тургач, қўшиб қўйди:

— Биз ҳам кўп нарсага кўникиб қолган эканмиз. Энди гап бундай: сиз ҳам ўйланг, биз ҳам, яна бир учрашиб, аҳллашиб оламиз.

Давлат хўжаликка муттасил катта ёрдам бериб келган. Ҳатто колхозчилар учун тайёр йиғма уйлар ҳам ажратилган. Лекин улар ишга солинмаган: ёмғир-қорда чириб, занглаб ётаверган, машиналардан фойдаланилмаган. Колхознинг кассасига бир сўм ҳам даромад тушмаган.

Одамлар янги раисдан жуда умидвор эди. Шамси ака буни ўйлар экан, масъулият юки оғирлашар, тунни кунга улаб ишлар эди. Колхоз правлениеси билан партия ташкилоти бюросининг қўшма мажлиси чақирилиб, райкомнинг биринчи секретари қатнашди. Мажлисда бор имкониятлар билан биринчи галда қилинадиган ишлар белгилаб олинди. Дастлаб ҳашар билан йўл, новвойхона, магазин, мактаб қуриладиган бўлди. Йиғма уйларнинг яроқли ускуналари, маҳаллий қурилиш материаллари ишга солинди. Шамси ака ўша йилиёқ бир гуруҳ ёшларни турли олий ўқув юртларига ўқишга тавсия этди.

Бирдан қўшимча кучни ташқаридан олиш қийин эди. Шамси ака бу оғир аҳволдан чиқишнинг бирдан-бир йўли машинада, деб билди.

Экин экиладиган ерларни агротехника талаблари асосида ишлашга куч берилди. Район, область партия, хўжалик ташкилотлари, республика министрликлари колхозни ҳар жиҳатдан қўллаб-қувватлашди.

Қишлоқ хўжалиги экономикасини қунт билан ўрганиб чиққан раис пахта ҳосилдорлигини оширишга, унга кетадиган сарф-харажатларни камайтиришга, ҳосилни тез, соз, арзон териб олишга эътиборни қаратди.

Бу маҳалда «СХМ-48М» машинаси чиққан бўлиб, колхозда ишлатилиб, яхши натижага эришилмагач, ундан умид узиб, ташлаб қўйилган эди. Бир куни Шамси ака колхоз саройида ишлатилмай занглаб ётган бир дона «СХМ-48 М» пахта териш машинасини кўриб қолди. Раис уни ўрганишга киришди. Тез орада ҳайдашни ҳам билиб олди. «Ташсельмаш» заводида бўлиб, машинани 60 х 60 ли қатор орасида ишлашга мослаб беришни илтимос қилди. Қанча ҳаракат, қанча юришлардан кейин «машина шайдо»си мақсадга эришди. Булунғур, Нарпай, Хатирчи район хўжаликларидан бир сидра ишлатилиб, кейин ташлаб қўйилган барча «СХМ-48 М» машиналарини йиғиб келди.

1958 йилда 16 гектар ерга чигит тажриба учун машинага мослаб экилиб, ўстирилди. Ҳосилнинг ҳаммаси машинада териб олинди. Шамси аканинг «беҳуда» уринишидан кулганлар уялиб қолди. Бундан рағбатланган раис, 1959 йилда машинада териладиган пахта майдонини яна кенгайтирди. Ўша йили янги чиққан «ХВС-1,2» машинасидан олди. 1960 йилга келиб колхоз ғўзанинг ҳаммасини машинага мослаб ўстирди. 65 та «зангори кема» билан пахтанинг 83 проценти машинада терилиб, марра 23 кунда эгалланди. Бу ўша пайтда республикада рекорд кўрсаткич эди. Колхознинг илғор тажрибаси «Сельская жизнь» газетасида босилди. Ташаббускор раис КПСС XXII съездига делегат қилиб сайланди.

Колхоз қаддини тиклаб олди. Бутун қарзларидан қутулиб, даромад ола бошлади. Хонадонлар кўпайиб, Хумор қишлоғи гавжум бўлиб қолди.

Йиллар ўтди. Кичкинагина, нообод қишлоқ, пастак, гувала уйлар, тор, эгри-бугри кўчалар бир йўла бузилиб, ўрнида замонавий шаҳарча қурилди. Қишлоқларни энг яхши қайта қуриш ва ободонлаштириш бўйича ўтказилаётган Бутуниттифоқ кўрик-конкурсининг 1978 йилдаги совринларидан бири шу колхозга тегди. Колхознинг Хумор посёлкасига СССР Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасининг фахрий дипломи берилди. Бу ўзгаришларнинг бўлиши, даромаднинг ўсишида машинанинг шарофати катта бўлди. 1978 йилда бир маҳаллар кўпчиликнинг қаршилигига учраган машинанинг фойдасини амалда кўрсатишда дарғалардан бўлган Ўрин Абдураҳимов, Йўлдош Аллоев, Рўзи Бўронов, Омон Ғойимов, Шомурод Жўраев, Отақул Иброҳимов, Қарши Ирисқулов, Хурсан Қурбонова, Ҳаким Қурбонов, Матлуба Назарова, Йўлдош Сафаров, Рўзибой Сафаров, Очил Саъдинов, Мукаррам Пардиева, Ёқуб Ўтаев каби фидокорларнинг номини абадий ҳурмат лавҳасига ёзиб қўйишга қарор қилинди. Шаҳарчанинг кўримли жойига ёдгорлик ўрнатиш умид эди. Шунда, эндиликда музей буюмига айланиб қолган «СХМ-48 М» дан биттасини топиб, ёдгорлик сифатида ўрнатиш, ёнига ташаббускор механизаторларнинг номини олтин ҳарфлар билан ёзиб қўйишга қарор қилинди. Ёдгорлик пойдеворига машинапарвар ота-боболар исм-фамилиясини, авлодларга қарата ёзилган мурожаатномани қўйиб юбориш маъқул кўрилди. Шунда бу эзгу ишнинг бошчиси бўлган Шамси Назаров камтарлик қилиб, ўз исм-фамилиясини тушириб қолдирган эди. Ёдгорлик пойдеворига ғишт қўйиладиган кун колхозга келган пахта етиштиришни, уни йиғиб-териб олишни комплекс механизациялаштиришнинг биринчи муаллимларидан бири кўпчиликнинг иродасини маъқуллаб, авлодларга ёзилган хатнинг ёнига юқорида келтирганимиз сўзларни, Шамси Назаровнинг исм ва фамилиясини қўшиб қўйдилар.

Бу рағбат, бу эътироф Шамси аканинг ташаббускорлигига қанот бўлди. Ҳозир қишлоқда яшаётган хонадонлар сони 800 дан ошиб, аҳоли олти мингга етган. Энди кишиларнинг турмуш маданиятини ошириш, уларнинг иш вақтида ҳам, бўш онларида ҳам бекам-кўст яшашларини таъминлаш Шамси аканинг фикри-ёди бўлиб қолди. Нега колхозчилар ўн учта хуторга бўлиниб, ноқулай шароитларда яшашлари керак? Нега бемор фарзандларини кўтариб, бир неча километр узоқдаги поликлиникага қатнашлари, ёмғир-қорда ивиб, дардни улғайтириб, вақт йўқотишларига йўл қўйишимиз лозим? Кучли, соғлом, азамат йигит-қизларимиз туриб, нега биронта спорт мастеримиз йўқ? Тўй, тантана қилсак, доим ташқаридан келадиган санъаткорларга ташна бўлиб ўтиришимиз тўғрими? Қўйинг-чи, Шамси ака Назаровнинг яна кўздан уйқуси, кўнглидан тинчи йўқолди. Одати, биронта ишни ўйладими, кераклигига ишондими, охирига етказмай, хотиржам бўлолмайди. На соғлигига қарайди, на хотин, бола-чақасининг илтижосига! Шу бу йил ёзда нафас сиқиш дарди тутиб шифохонада ётганди. Стадион қурилиши тўхтаб қолганлигини эшитиб қолди. Врачлар билан талашиб-тортишиб чиқиб кетди.

«Ахир, ўн йилдан ошди, шу дардга мубталоман. Уни «феълига» тушуниб қолганман. Агар кўнглим нотинч бўлса, ҳар қандай зўр дори-дармоннинг ҳам нафи тегмайди. Ҳозир шундай бўлиб қолди. Қурилишни пахта вақтигача битказишга ваъда қилганмиз. Юргизиб юбормасак, улгурмаймиз! Лафз қаёқда қолади!»

Янги ташаббус юзага чиқди. Қурилиш ташкилотлари керакли материалларни етказиб берадиган бўлди. Ишчи кучи, бўёқчи, ганчкор усталарни топишни колхоз ўз зиммасига олди. «Шаҳарда қурилишларда сувоқчи, бўёқ ишларини аёллар қилаверишади. Нега қишлоқда бу ишларда хотин-қизлардан фойдаланмаймиз», кўнглидан ўтказди раис. Бу фикр қишлоқ аёлларига етказилган эди, тарафдорлар чиқди. Колхозда хотин-қизлардан иборат доимий бўёқчилар бригадаси тузилди, мармарга гул соладиган, ўймакорликка, ҳайкалтарошликка ишқибоз Бинокул Тожиев сингари кишилар топилди. Улар район, область қурилиш ташкилотларига ишга ўтказилди, ўқитилди, ўргатилди. Ҳозир колхозда исталган қурилишни амалга ошироладиган бинокорлар бор. Улар бўш вақтларида колхоздаги ремонт ишларини ҳам бажарадилар. Бунга колхоздан алоҳида ҳақ оладилар. Бу колхоздаги биноларни бирдай яхши сақлаш имконини бермоқда. Ҳозиргача колхоз шаҳарчаси қурилишига олти миллион сўмдан кўпроқ маблағ сарфланди. «Давлатдан қарз олмай, ўз пулимизга қурамиз!» таъкидлади Шамси ака Назаров.

Колхоз бинокорлари Самарқанд шаҳар, Пахтачи районидаги қурилишларга ҳам ёрдам бермоқдалар. Район марказидаги 240 ўринли шифохонанинг бош буюртмачиси ҳам «Коммунизм» колхозидир.

Шамси ака Назаров — янгилик шайдоси. Боғча-яслиларда тарбияланувчилар, тўртинчи синфгача бўлган ўқувчилар колхоз ҳисобидан овқатланадилар. Уларни боғчага ҳам, мактабга ҳам махсус автобуслар олиб келиб, кун охирида уйларига етказиб қўяди. Доимий дала шийпонларидаги мавсумий боғча-яслиларга махсус қурилган «Сут ошхонаси»дан ҳар куни сут маҳсулотлари тайёрлаб берилади.

Шахсий хўжаликларда чорва боқишни ривожлантириш вазифаси қўйилиши билан колхозчиларга беда ва бошқа озуқалар мунтазам ажратиладиган бўлди. Балиқ гўштни кўпайтириш манбаи эканлиги айтилиб, балиқчиликни ривожлантириш вазифаси қўйилиши билан олти гектарлик кўл қазитишни маслаҳат кўрди. Ҳозир уни 16 гектарга етказиш ҳаракатида. «Ҳам ширин таом, ҳам даромад» дейди хурсанд бўлиб.

— Ҳозир, план, мажбуриятлар аниқ ҳисобларга, нақд имкониятларга асосланган. Техника, ўғит дейсизми, илмий асосланган тавсиялар, илғорларнинг тажрибаси дейсизми, ўқитиш, ўргатиш учун мутахассислар дейсизми, яхши шароит дейсизми — ҳаммаси муҳайё. Моддий томонини айтмайсизми, колхозчи қанча ғайрат кўрсатса, меҳнат қилса, шунга яраша даромад олишини яхши билади. Ҳавасга ишлайди. Кейин ҳар бир соҳанинг мутахассиси, жавобгар кишиси бор. Уларга ишониш керак. Пухта ўйлаб тузилган мусобақа шартларини қадам-бақадам текширилиб турилиши ҳам хотиржамликка йўл қўймайди. Булар раиснинг ишини анча енгиллаштиради. Мен, бундан фойдаланиб, кўпроқ қурилиш, ободончилик, идеология ишларига кучимни ташлаганман. Қурилиш ташкилотларида, заводларда, идораларда бўлиб, хўжалик истиқболига оид масалаларни ҳал қилиш билан шуғулланаман. Кўп вақт қўшни колхозларда, районларда бўлиб, илғор тажрибалар билан танишаман. Янгиликлар бўлса, дарҳол правление, партия комитети аъзолари, колхозчилар билан маслаҳатлашиб, ҳаётга татбиқ этамиз.

Самарқанднинг Мирбозор қишлоғидан ўтилгач, кўча ёқасида «Коммунизм» колхозига хуш келибсиз!», деб ёзилган лавҳа турибди. Колхознинг истиқболи яна ҳам порлоқ. Ҳозирнинг ўзидаёқ хўжаликнинг ўнинчи беш йилликка мўлжалланган деярли барча планлари бажариб қўйилган. Давлатга пилла, гўшт, сут, тухум топшириш планлари ошириб адо этилган.

Ўнинчи беш йилликнинг учинчи йилида 1700 гектардан зиёд ерга чигит экилган эди. Ҳар гектаридан 46 центнердан ошириб «оқ олтин» ундирилди. Ҳосилнинг 90 проценти машиналарда терилди.

Қишлоқ узра оқшом тушганда электр нуридан чароғон кўчалар, йўлкалар четидаги лола янглиғ гул қилиб қинланган, турли рангдаги чироғлар порлаб турган хиёбонлар оралаб қайтарканмиз, колхоз Маданият саройидан чилдирма садоси эшитилди.

— Колхозчилардан иборат 30 ҳаваскор бирлашган «Хумор» ашула-рақс ансамблимиз бор. Ишдан сўнг машқ қилишяпти. Тўйларга четдан санъаткор чақирмаймиз энди. Тўйлар, тантанали кечалар учун алоҳида жой қилганмиз.

Меҳмонхонага яқинлашарканмиз, куй-қўшиқлар садоси иккинчи сменада ер ҳайдаётган тракторларнинг овозига уланиб кетди.

Расул РАҲМОНОВ.

ПЛАНЕТАМИЗДА

САМАРАЛИ ҲАМКОРЛИК

Конго Халқ Республикаси савдо министри Ж. Окандза Совет—Конго савдо-сотиқ муносабатларини миллий экономикани муваффақиятли барқарор эттиришнинг муҳим омили деб атади. У КХРда СССРнинг савдо ваколатхонасини таъсис этиш тўғрисидаги ҳукуматлараро протоколни имзолаш маросимида гапириб шуни таъкидладики, бу муносабатлар тенг ҳуқуқлилик ва ўзаро манфаатдорлик принципларига асосланади.

Иккала мамлакат ўртасидаги савдо алоқалари тобора ривожланиб кучайиб бормоқда. Етказиб бериладиган товарларнинг хили кўпайтирилмоқда, кредит ва ҳисоб-китоб системаси такомиллаштирилмоқда.

Келгуси йилдан бошлаб КХРдан СССРга қўрғошин—руҳ концентрати етказиб берила бошланиши лозим. Айни вақтда Конгога Африкадаги ёш республиканинг халқ хўжалиги учун ғоят зарур бўлган совет машиналарини, асбоб-ускуналар ва бинокорлик материалларини экспорт қилиш кўпаяди.

(ТАСС).

ШАРҲЛОВЧИ МИНБАРИ

ПЕКИН НЕГА НОРОЗИ

Пекин раҳбарлари катта умид боғлаган Пномпень тузуми тагидан зил кета бошлади. Кампучияда авж олаётган халқ норозилиги хитойлик ҳомийлари йўл-йўриғи билан иш тутаётган Пол Пот-Иенг Сари қўғирчоқ ҳукуматини ларзага солмоқда. Кхмер халқининг диктаторлик истибдодига қарши курашига Кампучия Бирлашган миллий нажот фронти раҳбарлик қилаётир.

Осиё ва Африка мамлакатлари бирдамлиги совет комитетининг яқинда эълон қилинган баёнотида бу ватанпарварлик ташкилотининг ҳаракатига юксак баҳо берилди, жаҳон демократик жамоатчилиги уни олқишлаб кутиб олди. Пномпень қўғирчоқ ҳукуматининг Кампучия халқига ўтказаётган зулми ва қўшни Вьетнамга қарши уруш ҳаракатлари эса қаттиқ қораланди.

Хўш, Кампучияда вазиятнинг бу қадар кескинлашувига сабаб нима?

Кампучияда тинчлик ва адолат ўрнатамиз, деб мақтанган Пол Пот ва унинг министрлари ҳокимиятни қўлга олишлари биланоқ маоизм концепциялари билан қуролланиб, ўз рақибларидан шафқатсиз ўч олишга киришдилар. Партия ва маъмурий аппарат ходимларини «тозалашдан ўтказишда» улар пекинлик раҳнамоларидан ҳам ошиб тушдилар. Бутун аҳоли чиғириқдан ўтказилди. Хорижий газеталарнинг хабар беришича, 1978 йилга келиб мамлакат аҳолисининг саккиздан бир қисми қириб ташланди. Уч юз мингдан зиёд кхмер Кампучиядан қочиб кетишга ва чет мамлакатларда яширинишга мажбур бўлди.

Пномпень тузумидан норози бўлганларни қидириб топиш ва жазолаш учун ҳатто ёш болалар ҳам ишга солинмоқда. 10-12 ёшар болаларга ўз ота-оналари ва қариндошлари орасидан бирор «душман»ни топиб берса, бунинг эвазига бир бўлак шакар қамиш пояси, товуқ ёки ёки бирор ширинлик ваъда қилинмоқда.

Ассошиэйтед Пресс агентлигининг хабар беришича, БМТнинг талаби билан қўғирчоқ ҳукумат ўз тузумини бироз «демократлаштириш»га уриниб кўрди. Алоҳида-алоҳида коммуналарда яшовчи эр-хотинга ҳар замонда учрашиб туришга рухсат берилди. Ҳатто ёшларга уйланишга ижозат этилди. Лекин уйланувчилар тўй олдидан бирор вьетнамликни ўлдириши шарт. Шундан кейингина марҳамат қилиб турмуш қуравериши мумкин. Ана сизга демократия!

Пномпеннинг босқинчилик ҳаракатларидан мамнун бўлган Хитой раҳбарларига унинг ички сиёсати маъқул тушмаяпти. Чунки халққа ўтказилаётган зулм ва истибдод мамлакат ичкарисида оммавий норозилик авж олдирмоқда. Табиийки, Кампучияда Пномпень режимига қарши курашувчи партизанлар ҳаракатининг кенгайиши ва Пол Пот-Иенг Сари диктатурасига қарши курашнинг оммавий тус олиши Пекиндагиларнинг умидларини чиппакка чиқарди. Кампучияда халқ кураши жиддий тус олди. Партизанлар ҳаракат қилаётган районларда халқ оммаси уларни қўллаб-қувватламоқда, армия қисмлари партизанлар томонига ўтиб кетмоқдалар.

Кампучия Бирлашган миллий нажот фронтига қўшилган ватанпарварлар ҳозиргача мамлакатнинг бир ярим минг квадрат километрдан зиёд территориясини озод қилишди. Бу жойларда халқ ҳукуматлари тузилмоқда. Кампучия ватанпарварларининг кураши фақат қўғирчоқ тузумигагина эмас, балки Хитой раҳбарларининг босқинчилик сиёсатига ҳам қарши қаратилганлигидан Пекиндагилар норози. Чунки улар мустақил Кампучиянинг тақдирини истибдод ва гегемонизмдан халос бўлиш учун курашаётган шу мамлакатнинг ўз халқи ҳал қилишини тан олгилари келмаяпти.

Ф. ШОҲИСМОИЛОВ.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ГАЗЕТХОНЛАРИГА

Янги, 1979 йил бўсағасида турибмиз. Шу кунларда барча меҳнат коллективларида тугалланаётган йил — ўнинчи беш йиллик учинчи йилининг сарҳисоби чиқарилаётир. Янги йил арафасида «Совет Ўзбекистони» газетаси редакцияси ҳам босиб ўтилган йўлга бир назар ташлаб, қилинган ишларга якун ясашга одатланиб қолган.

Ўтган йиллардаги каби бу йил ҳам КПСС XXV съездининг тарихий қарорлари газета материалларининг мазмуни ва мундарижасини белгилаб берди. Партиямиз съезди ва КПСС Марказий Комитети Пленумлари томонидан қўйилган вазифаларни бажара бориб, газета ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини кескин ошириш, меҳнаткашларнинг турмуш даражасини юксалтириш, уларда марксча-ленинча дунёқарашни ва юксак коммунистик онглиликни шакллантириш, уларни она-Ватанга, жонажон коммунистик партияга чексиз садоқат, меҳнатга муҳаббат руҳида тарбиялаш борасида республика партия ташкилоти олиб бораётган ишларни ғоят кенг ва батафсил ёритиб келди.

Ҳамиша бўлгани каби меҳнат аҳли газета материалларининг асл қаҳрамонига айланди. Эълон қилинган хабарлар ва мақолаларда, лавҳа ва репортажларда, очерк ва ҳикояларда республикамиз меҳнаткашларининг бугунги шарафли ишларини, уларнинг мамлакатимизда коммунистик жамият қурилишига қўшаётган беҳисоб улушларини, деҳқонлар ва чорвадорларнинг, кончилар ва бинокорларнинг, машинасозлар ва транспортчиларнинг, хуллас халқ хўжалигининг турли тармоқларида пешона тери тўкиб ишлаётган барча кишиларнинг руҳиятини, улар турмуш маданиятининг тобора юксалиб бораётганлигини жонли, ранг-баранг буёқлар воситасида ёрқин кўрсатиб беришга ҳаракат қилинди. Саноат корхоналарида, қурилиш майдончаларида, транспорт ташкилотларида, колхоз ва совхозларда, муассасаларда ишлаб чиқаришнинг ташкил этилиши, хўжаликни бошқариш, меҳнаткашлар ўртасида давлат планлари ва мажбуриятларни ортиғи билан адо этиш, Ватанга ва аҳолига ҳар қачонгидан кўпроқ маҳсулот етказиб бериш, қурилиш объектларини фақат аъло баҳолар билан муддатидан олдин фойдаланишга топшириш, пландан зиёд иш бажариш, унинг сифатини ошириш учун социалистик мусобақани кучайтириш масалаларини ёритишга алоҳида эътибор берилди.

Юксак «оқ олтин» хирмони учун бўлган бу йилги машаққатли кураш қаҳрамонларининг фидокорона меҳнатини мадҳ этишни ўзининг шарафли бурчи деб билган газета пахта усталарининг, миришкор сувчиларнинг, омилкор механизатор ва бригада бошлиқларининг, тажрибакор хўжалик раҳбарлари, мутахассислар ва олимларнинг чинакам минбарига айланди, десак ҳеч муболаға бўлмайди. Шунингдек, газетада партия ташкилотларининг иқтисодий ва социал-маданий қурилишга раҳбарлик қилиш борасидаги кўп қиррали ишларига, фан, маданият, адабиёт ва санъат, физкультура ва спорт масалаларига доир хабар ва мақолаларга, лавҳа ва очеркларга, шеър ва ҳикояларга ҳам кенг ўрин берилди. Газета материалларида халқлар дўстлиги, пролетар интернационализми ғояларининг республикамиз меҳнаткашлари қалбидан нақадар чуқур жой олгани кенг ҳикоя қилинаётгани, ёшларни совет ватанпарварлиги ва меҳнатга чексиз муҳаббат руҳида, коммунистик ахлоқ принциплари руҳида тарбиялаш масалалари атрофлича ёритилаётгани ҳам сиз ўқувчиларга аён.

Келгуси, 1979 йил учун газетамизга обуна қабул қилиш ҳам зўр уюшқоқлик билан ўтганлигини алоҳида мамнуният билан қайд қилиш керак. Газетамиз 1979 йилда 770 мингга яқин нусхадан чоп этиладиган бўлди. Андижон областида 92345, Фарғона областида 86430, Самарқанд областида 79950, Наманган областида 76525, Тошкент областида 66185, Қашқадарё областида 61810, Сурхондарё областида 53100, Бухоро областида 52285, Хоразм областида 44970, Қорақалпоғистон АССРда 34475, Жиззах областида 22430, Сирдарё областида 20285, Тошкент шаҳрида 15000 киши газетамизга келгуси йил учун обуна бўлишди. Газетамиз яна бир неча ўн минг нусхада республикамиздан ташқарида ҳам тарқалади.

1979 йилги режаларимизга келганда шуни айтиш кераки, газета ўз фаолиятини партиямиз XXV съездининг, КПСС Марказий Комитети 1978 йил июль ва ноябрь Пленумларининг қарорлари, ўртоқ Л. И. Брежневнинг коммунистик қурилиш жараёнида партиямизнинг ташкилий-сиёсий, ғоявий-тарбиявий соҳадаги иш тажрибасини умумлаштирган ва меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашнинг жуда катта йўл-йўриқларини ўзида мужассамлаштирган ғоят сермазмун асарларида ҳамда нутқларида баён этилган муҳим қоидалар ва кўрсатмалар асосида ташкил этиб, коммунистик қурилишнинг долзарб участкаларида ҳамиша ҳозиру нозир бўлишга ҳаракат қилади.

Доҳиймиз Владимир Ильич Ленин васиятларига доимо содиқ совет матбуотининг ажралмас қисми ҳисобланган «Совет Ўзбекистони» сиз газетхонлар билан азалдан мустаҳкам алоқада бўлиб, сизларнинг орзу-истакларингиз ва ташвишларингиз билан яшаб, сизларнинг иродаларингизни ифода этиб келмоқда. Редакциямиз ҳар йили сизлардан кўплаб хат-хабарлар олиб ва газета саҳифаларида эълон қилиб турибдики, бу ана шу мустаҳкам алоқанинг асосий белгиларидан биридир. Тугалланаётган йилда ҳам «Совет Ўзбекистони» почтаси баракали бўлди. Редакцияга жами 25600 дан кўпроқ хат келди. Шулардан 17500 га яқини газетада эълон қилинди. Газетхонлардан айрим корхоналар, хўжаликлар, баъзи шахслар фаолиятига оид 1600 дан зиёд хат-хабар, ариза ва шикоят тушиб, улардан 1576 таси текшириш ва тегишли чора кўриш учун маҳаллий партия, совет, касаба союз, комсомол, хўжалик органларига юборилди, шулардан 1325 тасига жавоб келди. 200 дан ортиқ танқидий хат-хабар эса газета саҳифаларида эълон қилинди.

Иқтисодий ва социал-маданий қурилиш жараёнида ҳар куни, ҳар соатда юз бериб турган ажойиб меҳнат қаҳрамонликлари ҳақида, ишлаб чиқариш коллективларида, айрим шахслар фаолиятида баъзан юз бераётган камчиликлар ҳақида ҳамиша ҳаққоний, принципиал ва оператив хабарлар юбориб туринг. Коммунистик қурилиш муваффақиятини таъминлашда ўзининг сафарбар этувчилик вазифасини бажаришда сиз газетхонлардан келаётган хатлар, сизлар билан редакцияда ўтказиб туриладиган учрашувлар газетага бебаҳо манба бўлиб хизмат қилаётирки, биз бундан кейин ҳам сизларнинг хатларингизни, қимматли маслаҳатларингизни муштоқлик билан кутамиз. Барча газетхонларимизга янги, 1979 йил янада зўр кучғайрат, янги қувонч, янги ижодий парвозлар бахш этишини тилаймиз. Янги йилингиз муборак бўлсин!

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ГАЗЕТАСИ
РЕДАКЦИОН КОЛЛЕГИЯСИ.

В. В. Куйбишев номли Марғилон ипак комбинатининг коллективи зарбдор йилни муваффақиятли якунламоқда. Суратда: беш йиллик бошидан буён олти йиллик топшириқни бажарган илғор ишчи Х. Ғаниева.

Р. Шамсутдинов фотоси, (ЎзТАГ).

ХАВФСИЗЛИК КЎРИГИ

Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети секретариати ва Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги коллегияси Касаба союзлари Бутуниттифоқ Марказий Совети секретариати билан СССР Ички ишлар министрлиги коллегиясининг қарорини бажариш юзасидан 1979 йил 1 январдан 31 декабрга қадар Тошкент, Нукус шаҳарларида ва республика областларнинг марказларида йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш бўйича Бутуниттифоқ кўригини ўтказишга қарор қилдилар.

Бутуниттифоқ кўригини ўтказиш ва унга якун ясаш учун Нукус шаҳрида ва область марказларида совет, хўжалик, касаба союз органлари, Ички ишлар министрлиги органлари, матбуот, радио, телевидение вакилларидан иборат ташкилий комитетлар тузилди.

Бутуниттифоқ кўриги йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлашда хўжалик ва касаба союз органларининг ишини янада активлаштириш, йўл-транспорт ҳодисаларининг олдини олиш ишларига кенг жамоатчиликни жалб этиш мақсадида эълон қилинди. Унинг асосий вазифалари йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлашда юксак самарадорликка эришиш, аварияларни камайтириш, йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлайдиган системаларни такомиллаштиришдан иборат.

Кўрик муассасаларда, ташкилотларда, транспорт корхоналари коллективлари, аҳоли ўртасида йўл ҳаракати қоидаларини кенг тушунтиришни кўзда тутади.

Иттифоқдош, автоном республикалар пойтахтлари ва область марказларида йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш ишлари Бутуниттифоқ кўригига ВЦСПС ҳамда СССР Ички ишлар министрлиги томонидан 1980 йил 1 мартгача якун ясалади.

Кўрик ғолибларини рағбатлантириш учун 15 та диплом ва пул мукофотлари белгиланган.

ВОКАЛИСТЛАРНИНГ ХАЛҚАРО КОНКУРСИГА

НУКУС. Келаси йил июнь ойида Бразилиянинг Рио-Де-Жанейро шаҳрида ўтказиладиган вокалистларнинг тўққизинчи халқаро конкурсида учта қўшиқчимиз қатнашади, улар орасида қорақалпоғистонлик Маскет Хўжаниёзов ҳам бор. Маскет ҳозир Нукус санъат мактабида вокаль класси бўйича ишламоқда. У кўпдан-кўп шогирдлар етиштирмоқда. Ёш санъатшунос уларга музика сирларини қунт билан ўргатаётир. Суратда: Маскет Хўжаниёзов концетмейстер Тамара Понамарёва жўрлигида репетиция қилмоқда.

В. Лихварь фотоси. (ЎзТАГ).

АХБОРОТ

БУХОРО

КОЛХОЗ СТАДИОНИ

Шофиркон районидаги Охунбобоев номли колхоз правлениеси аҳоли орасида физкультура ва спортни янада ривожлантиришга алоҳида эътибор бераётир. Қишлоқ спортчилари район ва область мусобақаларида бир неча бор фахрли ўринларни эгаллашга муваффақ бўлдилар. Колхозда енгил атлетика, футбол, шахмат-шашка, миллий кураш ва спортнинг бошқа бир неча турлари бўйича секциялар ташкил этилган бўлиб, уларга тажрибали спортчилар, жамоатчи тренерлар раҳбарлик қилмоқда.

Колхоз правлениеси қишлоқ спорт ишқибозларининг истакларини ҳисобга олиб, 1980 йилда колхозда бош план асосида 3000 ўринли стадион қуришга қарор қилган эди. Стадион қурилиши бошлаб юборилди.

ЧОРВАДОРЛАР МУЗЕЙИ

Йирик чорвачилик райони Томдининг 50 йиллигини нишонлашга қизғин тайёргарлик бормоқда. Район марказидаги маданият саройида район тарихидан ҳикоя қилувчи музей очилди. Унда райониинг ўтмиши, бугуни, келажаги ҳақида ҳикоя қилувчи кўпгина қимматли материаллар, жой олган.

Шунингдек, музейда районни ташкил этишда, уни республикамизнинг йирик чорвачилик базасига айлантиришда хизмат кўрсатган коммунистлар, чорвадорлар, Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари, уруш ва меҳнат ветеранларининг фотосуратлари ҳам бор.

ҲОВЛИ ТЎЙЛАРИ

Яқинда Бухоро шаҳрининг янги «Шарқ» микрорайонида бунёд этилган кўп қаватли иккита уй-жой биноси фойдаланишга топширилди. Ишчи-хизматчиларнинг юздан зиёд оилалари ана шу уйларга кўчиб ўтишди.

Ўзбекистон шаҳар қурилишларини лойиҳалаш институтининг Бухородаги филиали коллективи эса область марказида барпо этилаётган яна бир «Шарқ-6» микрорайони лойиҳасини ҳам қурувчиларга тақдим этди. Микрорайон марказидан 1176 ўқувчига мўлжалланган ўрта мактаб, болалар боғча-яслиси, уч қаватли «Гўзаллик салони» ва бошқа маданий-маиший бинолар ўрин олади.

БУЮК АЛЛОМА ЮБИЛЕЙИГА ТАЙЁРГАРЛИК

Бухоро меҳнаткашлари ўз ҳамшаҳарлари бўлмиш — Шарқнинг буюк алломаси Абу Али ибн Сино туғилган куннинг 1000 йиллигини кенг нишонлашга жуда катта тайёргарлик кўришаётир. Шаҳар ва шаҳар атрофидаги ўнлаб тарихий ёдгорликлар жадал суръатлар билан таъмирланмоқда. Ибн Сино туғилиб ўсган Пешку районидаги Афшона қишлоғида улуғ ҳаким хотирасига атаб истироҳат боғи барпо этилади ва боққа олимнинг ҳайкали ўрнатилади. Район маркази — Янгибозор посёлкасида бунёд этилган янги мактабга ҳам Абу Али ибн Сино номи берилди.

Ҳ. ҚОДИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ЯНВАРЬ ОБ-ҲАВОСИ

Ойнинг ўртача ҳарорати нормадан ортиқ, айрим районларда нормага яқин бўлиши кутилади. Ҳарорат январь ойининг биринчи ўн кунлигида ва учинчи ўн кунлигининг ўрталарида пасаяди. Ҳарорат кечалари 9—14 даража совуқ, кундузи 3 даража иссиқ билан 2 даража совуқ атрофида бўлади. Шимолий районларда эса кечалари 17—22, кундузи 6—11 даража совуқ бўлади.

Ойнинг иккинчи декадасида ҳарорат бир оз кўтарилади, кечалари 2 даража совуқ билан 3 даража иссиқ атрофида, кундузи эса 13—18 даража иссиқ бўлади. Шимолий районларда ва Фарғона водийсида иссиқ 8—13 даражагача кўтарилади.

Намгарчилик миқдори 20—40, республиканинг шимоли ҳамда Фарғона водийсида 5—15 миллиметргача етади. Ойнинг айрим кунлари ёмғир ва қор ёғиши кутилади.

Т. ТОЙЛОҚОВ,
САРНИГМИнинг гидрометеорология прогнозлари бўлим мудири.

ФАН-ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

«ВОДОРОД» АВТОМОБИЛИ

Украина ССР Фанлар академияси Машинасозлик проблемалари институтининг учқун олдириб ёндириладиган поршенли двигателлар группаси олимлари «водород» автомобили яратдилар.

— Ичдан ёнар двигателлар учун водороддан фойдаланишга ўтган асрдаёқ уриниб кўрилган эди, — дейди институт директори, Украина ССР Фанлар академияси мухбир аъзоси Анатолий Подгорний. — Ўшанда 60 процент водород қўшилган кокс ёнилғисида ишловчи двигатель яратилган эди.

Ҳозирги пайтда «Автомобиль ва водород» проблемаси устида олимлар кўпгина институт ва лабораторияларда иш олиб бормоқдалар. Уларнинг тадқиқотлари ва ечимларини СССР Фанлар академиясининг махсус комиссияси мувофиқлаштириб бормоқда. Харьковлик олимлар янги ёқилғи — бензин ва водород аралашмасига мослаб жиҳозланган экспериментал автомобиль двигателини амалий синовдан ўтказмоқдалар. Улар двигателнинг ўт олдириш ва уни ёнилғи билан таъминлаш системасини у ёки бу ёнилғининг зарур миқдорини тартибга солиб турувчи икки диффузорли карбюраторга мослаштиришди.

«Водород» автомобили — «Волга» машинасининг йўл синовлари шуни кўрсатдики, двигателнинг фойдали ҳаракат коэффициенти ўртача 25 процентга ошиб, бензин сарфи эса 25—40 процентга қисқарар экан. Лекин, энг муҳими, машинадан чиқадиган заҳарли газлар кескин даражада камаяр экан. Одатдаги ёнилғига бор-йўғи 5 процент водород қўшилса цилиндрларда ёниш жараёнини активлаштиради ва бунинг натижасида чиқарилган газларда зарарли моддаларнинг миқдорини кескин камайтиради. Олимларнинг фикрича, бу машиналар «кўприк» бўлиши, яъни фақат водород билан ишлайдиган автомобилларни кенг қўлланишга ўтиш босқичи бўлиб хизмат қилиши мумкин.

— Водород қаерда сақланади?

— Багажникда, ташқи кўринишдан бензобакка ўхшаш махсус қурилмада сақланади. У аслида аккумулятор бўлиб, қаттиқ моддалардан ясалади. Мазкур моддалар металлар гидрididир. Бу ўринда «титан-темир» қўшилмаси ишлатилади. Автомобилнинг 350 километр йўл босиши учун 2,4 килограмм водород кифоя. Бензинга нисбатан олиб қараганда бу арзимаган юк. Лекин ана шу енгил ёқилғини сақлаш учун 80 килограмм «титан — темир» эритмасидан ясалган гидрид «бак» керак. Ҳа, автомобилнинг оғирлиги ошади. Лекин бу ноқулайлик водород қўлланишдан келадиган фойда олдида арзимаган гап.

Мамлакатда бензин-водород аралашмаси билан ишлайдиган биринчи автомобиль синовлари муваффақиятли якунланди. Олимларнинг айтишларига қараганда, шу йилнинг охирида шаҳар маршрутларига гидрид «бак»ли экспериментал такси ва автобуслар чиқади. 1980 йилда эса энг серқатнов Харьков магистралида «водород» транспорти мунтазам қатнай бошлайди.

Н. НЕСВИТЕНКО,
АПН мухбири.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

реклама ва эълонлар

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитетининг «ТАШМЕТРОСТРОЙ» ТРЕСТИ БАЗАСИДАГИ

178-ШАҲАР ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1978—79 ўқув йили учун

ҚЎШИМЧА

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

БИЛИМ ЮРТИ МЕТРО ҚУРИЛИШИДАГИ ҚУЙИДАГИ КАСБЛАР БЎЙИЧА МУТАХАССИСЛАРНИ ТАЙЁРЛАЙДИ: сувоқчи-бўёқчи-плитачи, станоксоз дурадгор, газ-электр-пайвандчи, мармар қопловчи, пайвандчи-арматурачи, автослесарь. Ўқиш муддати — 3 йил; электр пайвандчи, арматурачи, изолировкачи, бетончи, ғишт терувчи, сувоқчи, бўёқчи, тонеллар проходкачиси, дурадгор, автослесарь. Ўқиш муддати — 1 йил.

СТИПЕНДИЯ — 30 СЎМ.

БИЛИМ ЮРТИГА 8—10-СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИ ЙИГИТ-ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Қабул қилинганлар 3 маҳал бепул овқат билан таъминланадилар. Ишлаб чиқариш практикаси даврида пул мукофоти тўланади.

Билим юртини битирган барча ўқувчилар иш билан таъминланадилар ва «Ташметрострой» қурувчилари учун белгиланган имтиёзлардан фойдаланадилар, ўқиш аълочилари эса СССР Транспорт қурилиши министрлигининг олий ва ўрта ўқув юртларига имтиёзли равишда ўқишга юбориладилар.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳар, Чилонзор массиви, Д-20 квартали (29, 50, 78-автобусларнинг «Ётоқхона» бекати, 6, 11-троллейбусларнинг сўнгги бекати).

«УЗЭНЕРГОСБИТ»

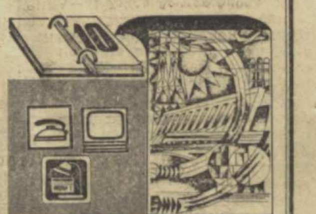

АБОНЕНТЛАРГА ФОЙДАЛАНИЛГАН ЭЛЕКТР ЭНЕРГИЯСИ УЧУН СЧЕТЛАРНИ ҲАР ОЙНИНГ 10 ЧИСЛОСИГАЧА ТЎЛДИРИШЛАРИ ВА ТЕГИШЛИ ПУЛНИ ГОСБАНКНИНГ КИРИМ ОМОНАТ КАССАЛАРИГА ТЎЛАШЛАРИ ЛОЗИМЛИГИНИ

ЭСЛАТИБ ЎТАДИ

Ўтган вақт учун қарздор бўлган абонентларга бу қарзларни дарҳол тўлашлари таклиф этилади.

«УЗЭНЕРГОСБИТ» ХОДИМЛАРИ ФОЙДАЛАНИЛГАН ЭЛЕКТР ЭНЕРГИЯСИ УЧУН ТЎЛОВЛАРНИ ОММАВИЙ ТЕКШИРИШДАН ЎТКАЗМОҚДАЛАР. «УЗЭНЕРГОСБИТ» ВАКИЛЛАРИНИНГ ХИЗМАТ ГУВОҲНОМАСИ БЎЛИБ, УЛАР ТЕКШИРИШГА КЕЛГАНИДА ШУ ҲУЖЖАТНИ КЎРСАТИШНИ ТАЛАБ ҚИЛИНГ.

Электр энергиясини узиб қўймасликлари учун счётни ўз вақтида тўланг.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети
Ленин, Октябрь революцияси ва Меҳнат Қизил Байроқ орденли В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси қошидаги

206-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1978—79 ўқув йилига

қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ҚЎШИМЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

дурадгорлар, енгил ва юк ташиш машиналарини ремонт қилувчи автослесарлар, слесарь-сантехниклар, бўёқчилар.

Билим юртига 15 ва ундан катта ёшдаги 8—10-синфни битирган йигит-қизлар қабул қилинади. 10-синфни битирганлар ва Совет Армияси сафидан запасга бўшатилганлар 65 сўм стипендия билан таъминланадилар, (слесарь-сантехник ҳунари бўйича). Узоқдан келганларга ётоқхона берилади.

Билим юртини битирганларга аттестат берилади ва Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасига юборилади.

Билим юртини аъло баҳолар билан битирганларга олий ўқув юртларига йўлланма берилади.

Ўқиш даврида ўқувчилар уч маҳал иссиқ овқат, кийим-кечак ва ишлаб чиқариш даврида иш ҳақининг учдан бири билан таъминланадилар.

Ўқиш даври узлуксиз меҳнат стажига киради.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари керак: директор номига ариза, автобиография, паспорт ёки туғилганлиги ҳақида гувоҳнома; медицина справкаси (286-форма), турар жойидан справка; ота-онасининг иш жойидан справка, 6 дона фотосурат (4х5 см.).

Билим юрти адреси: Тошкент шаҳар — 700128, Октябрь район, Хуршид кўчаси, 83-уй, 14 «э». 48-автобуслар, 10-троллейбус, 10, 23, 27-трамвайларнинг «Хуршид» бекати (Лабзак). Қабул комиссияси ҳар куни соат 9.00 дан 17.00 гача ишлайди.

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ

чет тилларини (инглиз, немис, француз) ўргатадиган ПУЛЛИК КУРСЛАРГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Машғулотлар кандидатлик минимуми программасида олиб борилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Студентлар шаҳарчаси, бош корпус, Б 513-аудитория, соат 10.00 дан 17.00 гача.

●

«АВТОТЕХОБСЛУЖИВАНИЕ» НАМАНГАН ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ

Гражданларга тегишли Москвич-400, 403, 407 автомобилларини

ҚАЙТА ЖИҲОЗЛАЙДИ

МОСКВИЧ-412 ВА ИЖ-«КОМБИ»НИНГ ЯНГИ КОМПЛЕКТ КУЗОВЛАРИ ЎРНАТИЛАДИ.

Қайта жиҳозлашни расмийлаштириш учун қуйидаги ҳужжатлар зарур: Давлат автоинспекцияси (ГАИ)нинг рухсати, автомобиль эгасининг аризаси.

Адрес: Наманган шаҳри, Марғилон кўчаси, 105-уй. 15-авторемзавод. Телефонлар: 62-9-41, 66-5-05.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА—31/XII да Доктор Айболит (12.00), Севги ҳақида қисса (19.00).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 1/I да Келинлар қўзғолони (14.00). Кўрмайин босдим тиконни (19.30).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 1/I да Гулбаҳор қани?

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА— ОЛЬГА БОРИСОВА ИШТИРОКИДА «ЎРГАТИЛГАН ШЕРЛАР» АТТРАКЦИОНИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ (10, 13, 16, 19.30).

Тошкент халқ хўжалик институти ректорати, партия комитети ва жамоат ташкилотлари КПСС тарихи кафедрасининг катта ўқитувчиси Р. Холмирзаевга отаси

Ҳолмирза ҒАФФОРОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этадилар.

ТОШКЕНТДАН ГАПИРАМИЗ ВА КЎРСАТАМИЗ

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — «Вақт.» 9.40 — «Зарядкага сафланинг.» 10.00 — «Будильник.» 10.30 — «Совет Иттифоқига хизмат қиламан.» 11.30 — «Джельсоминонинг сеҳрли овози». Бадиий фильм, 1-серия. 13.00 — Янгиликлар. 14.00 — «Музикали киоск». 14.35 — «1978 йил спорти». 15.30 — Концерт. 16.15 — Мультфильм. 16.50 — «Киносаёҳатчилар клуби». 17.30 — «Қўғирчоқ театри». 18.55 — «31 июнь». Бадиий фильм, 1-серия. 20.05 — «Совет Иттифоқи чет эллик меҳмонлар нигоҳи билан». 20.20 — «31 июнь», Бадиий фильм. 2-серия. 21.30 — «Вақт». 22.05 — Қисқа метражли бадиий фильмлар. 22.45 — Фильм-концерт. 23.45 — «Цирк майдонида». 00.40 — Ҳужжатли фильм. 00.50 — «Янги йилингиз муборак бўлсин, ўртоқлар!». Совет халқига табрик. 01.05 — «Голубой огонёк». 04.00 — «Куй ва оҳанглар».

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Фильм-концерт. 10.35 — «Чиполино». Бадиий фильм. 12.00 — «Қувноқ стартлар». 13.00 — «Қизлар давраси». 14.00 — Янги йил мушоираси 14.40 — Фильм-концерт. 17.35 — Болалар учун кўрсатув. 18.05 — «Катта аттракцион». Бадиий фильм. 19.15—«Ахборот». 19.30 — Концерт. 20.10 — «Ахборот». 20.30 — «Қўшнилар». Телеминиатюралар. 21.30 — «Вақт». 22.05 — «Янги йил базми». 23.45 — Янги йил табриги. 00.05 — «Янги йил базми» (давоми).

ҚИРҒИЗИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

15.30 — Фрунзе кўрсатувлари.

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — «1978 йил қўшиқлари». 9.30 — Халқ қўшиқлари гулдастаси. 10.30 — Музикали эшиттириш. 11.15 — Москва. «С добрим утром!». 12.10 — «Залворли одимлар». 13.00 — «Илғорлар ҳақида сўз». 13.30 — «Қувноқ сайр». 14.00 — «Катта карвон». 15.00 — «Янги йил бўсағасида». 16.00 — «Ўтиб бораётган йилнинг охирги куни». 16.30 — Концерт. 18.15 — «Ёшлик» 19.00 — Бадиий ҳаваскорлар концерти. 19.30 — «Қиш камалаги». Адабий эшиттириш. 20.25 — «Ялла» ансамблининг концерти. 21.00 — «Оқ олтин» усталари, кириб келаётган янги йилингиз қутлуғ бўлсин!». Музикали программа. 22.28 — Концерт. 23.00 — «Ҳар хонадонда табассум». 23.45 — Янги йил табриги. 00.04 — «Ҳар хонадонда табассум» (давоми). 01.00 — Эстрада, қўшиқлари, рақслар.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700000, ГСП. Тошкент, Ленин проспекти, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04, редактор ўринбосарлари — 33-79-14, 32-53-05, 33-06-83, 32-55-04, масъул секретарь — 33-44-55, 32-55-05, секретариат — 33-72-83, 32-53-06. БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19, марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70, халқаро ҳаёт — 32-54-18, саноат, транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-80 32-53-14, 32-54-09, қишлоқ хўжалиги — 33-76-04. 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20, 32-54-28, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-57-21, 32-54-24, ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27, хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 33-35-53, 32-53-18, 32-53-20 32-53-21, 32-54-13, иллюстрация — 32-57-22, коммунистик тарбия — 32-54-29, стенографистка — 33-73-43, 32-54-05, жамоатчилик қабулхонаси — 33-89-26, 32-52-26; эълонлар бўлими — 33-81-42. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 5-19-71. Сирдарё — 2-09-70; Сурхондарё — 3-55-35; Хоразм — 5-51-24; Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 61-35; Фарғона — 4-20-84; Наманган — 6-79-92; Андижон — 4-48-85; Жиззах — 31-66. Нашриёт диспетчери — 32-78-94. Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.